

Veszprémi Dózsa György
Német Nemzetiségi Nyelvoktató
Általános Iskola

OM:037037

Pedagógiai program

2024

Tartalomjegyzék

1.	Bevezető.....	5
1.1	Múltunk.....	5
1.2	Jelenünk..., küldetésünk.....	6
2.	Nevelési program	7
2.1	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai.....	7
2.2	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, az osztályfőnökök feladatai	8
2.2.1	Az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés.....	11
2.2.2	Az egyénre szabott tanulási lehetőségek alkalmazása,.....	11
2.2.3	A tanulói együttműködésen alapuló tanulás.....	13
2.2.4	Multidiszciplináris órák,.....	13
2.2.5	A teamtanítás	13
2.2.6	A digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása. ...	14
2.3	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	14
2.4	A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	15
2.5	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	16
2.5.1	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet	17
2.5.2	Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók.....	18
2.5.3	Sajátos nevelési igényű tanulók	18
2.5.4	Tehetséges tanulók fejlesztése-tehetséggondozás.....	19
2.6	A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	21
2.6.1	Tájékoztatási és kapcsolattartási kötelezettségek	25
2.6.2	Szülői értekezletek:	25
2.6.3	Fogadóórák:.....	26
2.7	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	28
3.	Az iskola helyi tanterve.....	29
3.1	A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	29
3.2	Óraterv a normáltantervű osztályoknak NAT2020 (TIA/természettudomány-informatika-angol orientáció)	29
3.3	Óraterv a német nemzetiségi osztályoknak NAT2020	30
3.4	Német nemzetiségi oktatás.....	31
3.4.1	Német nemzetiségi nyelv és irodalom	31
3.4.2	Német hon- és népismeret.....	32
3.4.3	A nem nemzetiséghez tartozó tanulók nemzetiségi ismereteinek tananyaga.....	34

3.5	Normál tantervű, TIA (természettudomány-informatika-angol orientáció)	35
3.6	A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai	36
3.6.1	Matematika	36
3.6.2	Magyar nyelv és irodalom, magyar nyelv, irodalom	36
3.6.3	Német nemzetiségi nyelv és irodalom	38
3.6.4	Német hon- és népismeret:.....	39
3.6.5	Angol nyelv	39
3.6.6	Történelem	39
3.6.7	Állampolgári ismeretek	41
3.6.8	Digitális kultúra.....	41
3.6.9	Környezetismeret	42
3.6.10	Természettudomány (5-6. osztály).....	42
3.6.11	Biológia (7-8. osztály)	43
3.6.12	Földrajz (7-8. évfolyam).....	44
3.6.13	Fizika (7-8. évfolyam).....	44
3.6.14	Kémia (7-8. évfolyam)	45
3.6.15	Vizuális kultúra	45
3.6.16	Ének-zene	46
3.6.17	Etika/hit és erkölcsstan	47
3.6.18	Dráma és színház	47
3.6.19	Technika és tervezés.....	47
3.6.20	Hon- és népismeret	48
3.6.21	Testnevelés.....	49
3.7	A választható tantárgyak, foglalkozások (Nkt. 46.§ 6. b)	50
3.7.1	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	51
3.8	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	52
3.9	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	52
3.9.1	Egész napos iskola	52
4.	A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	54
4.1	Az értékelés alapelvei	54
4.2	A tanulók teljesítményének értékelése	54
4.3	A teljesítménymérés rendszere.....	54
4.4	A tanulói teljesítmény értékelésének céljai	54
4.5	Az értékelés formái.....	55

4.6	Az értékelés kategóriái	55
4.7	Értékelés a 1-2. évfolyam	55
4.8	Értékelés 2-8. évfolyamon	56
4.9	A szóbeli és írásbeli számonkérés az iskolai gyakorlatban	57
4.10	Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai	60
4.11	Oktatási eredményvizsgálatok	61
4.12	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek	62
4.13	A tanulók továbbhaladásának kritériumai	65
5.	Az iskolai tanulmányok alatti vizsgák	66
5.1	A tanulmány alatti vizsgák szabályai	67
5.2	A felvétel és átvétel szabályai	67
6.	Legitimációs záradék	70
7.	Fenntartói elfogadó nyilatkozat	71

Melléklet:

Könyvtár pedagógiai program

DFT - Jóváhagyott Digitális Fejlesztési Terv

Helyi Tanterv

„Nincsen jelenünk múltunk nélkül és ez gyökere a jövőnek.”

1. BEVEZETŐ

Jelen Pedagógiai program a 2018-ban kidolgozott, többször módosított pedagógiai program 2020-as NAT bevezetés követelményei szerint átdolgozott egybeszerkesztett változata.

1.1 Múltunk...

A fenti bölcsesség vezérelte azokat az elődeinket, akik a mai Dózsavárosba – régiiek Temetőhegynek hívták – iskolát álmodtak, azt meg is építették és 1939. október 8-án Szent István Elemi Népiskola néven a köz javára átadták.

Az intézmény a város, az egyház támogatásával, közadakozással és városrészi összefogással jött létre.

Elkészültekor szépsége, korszerűsége mindenkit magával ragadott. Büszke volt a tervező Vándor Ferenc építésmérnök, a kivitelező Fabb Jakab építőmester, az egyházi előljárók, a veszprémi iparosok, akik két kezük munkájával mindent maguk készítettek; kivételt ez alól a tantermi padok jelentettek. Az 5 tantermen kívül, tanári, igazgatói és orvosi szoba, könyvtár és zuhanyzók tették különlegessé az új létesítményt.

Fő homlokzatán ma is az a Szent István szobor áll, amit dr. Beöthy István apátkanonok ajándékozott az avatóünnepségen, hogy hirdesse: az iskola a jubileumi év tiszteletére készült.

Az épület előtti, almádi vörös homokkőből faragott kereszt az Amerikába kivándorolt városrészi magyaroknak állít emléket ugyancsak ebből az időből.

A II. világháború a Szent István Elemi Népiskolát sem kímélte. Bombatalálat érte, a tanítói és iskolasegédi szolgálati lakás megsemmisült. Egy modern iskola lerombolva, kifosztva, a bútorok és a könyvtár nagy része eltűzelve...

Ismét az *összefogás* volt az, ami az intézményt új életre keltette. Az itt élő gazdák, építőmunkások 3800 munkaórával tettek meg mindent azért, hogy 1945-46 szeptemberében megkezdődhessen a tanítás.

1948/49-re kiépült a *nyolcosztályos általános iskola* 4 alsós fiú, 4 alsós lány és 4 felsős vegyes osztállyal.

A városrész népességének növekedése további bővítést kívánt: 1955 őszén *új iskolaépületet* adtak át 8 tanteremmel, 3 napközis teremmel. Fizika előadó, rajztanterem, ebédlő, szertárak, újabb tornaterem szolgálta és segítette a diákok szellemi, testi fejlődését.

Az 1957/58-as tanévtől az oktatási intézmény neve *Dózsa György Általános Iskola* lett.

1979-ben a Szent István épület egy T-szárnyrészt kapott, melyben tornaterem, könyvtár, műhelyek és 5 tanterem épült, így nyerte el mai formáját a „kisépület”.

Folyamatos korszerűsítések, átalakítások jellemezték a következő évtizedeket is. *Am valamennyi változásnak közös és állandó kísérője volt az összefogás az itt tanuló gyermekek szülei, a városrészi iparosok és pedagógusok között.*

1996-ban, a millicentenárium évében iskolánk alagsorában országosan *egyedülálló értékű múzeumot* hozott létre Kováts Sándor nyugalmazott igazgató úr. 2014-ben a több mint 7000 relikviát tartalmazó iskolatörténeti gyűjtemény a Helyi Értéktár részévé vált.

A történelem úgy alakította, hogy a gazdasági és népességnövekedési céllal történő betelepítési hullám következményeként német ajkú lakosok érkeztek Veszprém környékére. A temetőhegyiek közül is sokan büszkélkedhettek sváb felmenőkkel. A leszármazottaikban

felmerült igény, a hagyományok tisztelete hozta létre iskolánk német nemzetiségi tagozatát 1997-ben.

2010-ben 440 milliós pályázati felújítással igazi XXI. századi tanintézetévé váltunk. Szaktantermek, nyelvi terem, fejlesztő-csoportszoba, 4 tornaterem, a szakmai munkát segítő és az olvasói igényeket maximálisan kielégítő könyvtár, IKT eszközök állnak a pedagógusok és a diákok rendelkezésére.

Az oktatásban bekövetkező törvényi változásoknak köszönhetően 2013-tól intézményünk a *Veszprémi Dózsa György Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola* nevet viseli.

1.2 Jelenünk..., küldetésünk...

Milyen ez a XXI. századi iskola?

Olyan iskola a miénk,

...ahol fő feladatunknak tartjuk az alapkészségek elsajátíttatását, a kompetenciák fejlesztését, a személyiségfejlesztést, a tehetséggondozást és felzárkóztatást, a továbbtanulásra történő felkészítést.

...ahol fontos területként kezelt a nevelőmunka mellett a nyelvoktatás, az informatika, a mindennapos testnevelés.

...ahol a gyermek mindenképp felett álló érdekét tartjuk szem előtt.

...ahol fontos alapelv az esélyegyenlőség biztosítása.

...ahol szakmailag felkészült, módszertani kultúrájában gazdag gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, tanítói és tanári közösség végez színvonalas szakmai munkát.

...ahol elvekben egységességre, megoldási módokban az adott szituációtól függő sokszínűségre törekszünk.

...ahol kialakítjuk és fenntartjuk a tanuláshoz szükséges szakmai feltételeket.

...ahol sokat teszünk azért, hogy tanulóinkat hassa át a „dózsás” szellem, amely összetartó erő.

...ahol fontos a kapcsolatrendszer ápolása.

...ahol törekszünk arra, hogy hagyományaink és eredményeink megőrzése mellett a következő évtizedekben is a város, a megye jelentős, eredményeket felmutató, új megoldásokat kereső és a változásokra nyitott nevelési-oktatási intézménye legyünk.

...ahol büszkék vagyunk arra, hogy alma materünk alapítása óta alapfokú oktatási intézményként működik, státusza, feladata nem változott az eltelt évtizedek folyamán, de oktatási palettája bővült a változó igényeknek, elvárásoknak megfelelően.

...ahol az összefogás, a patrióta érzület, a közéletiség, a hagyományápolás, mint értékeink a kezdetektől eredeztethetők és ma is az iskola erkölcsi alapját jelentik.

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

A nyolcosztályos Veszprémi Dózsa György Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola olyan oktatási-nevelési intézmény, amelyben valamennyi területen és szinten elméletileg megalapozott és gyakorlatias, a tanulók személyiségfejlesztését szolgáló pedagógiai munka folyik. A 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról **67.§** [A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló kötelezettségei] szerint.

Tevékenységeinket meghatározó pedagógiai alapelveink:

- a közösségi nevelés és az egyéni sajátosságok figyelembevételének elve
- a komplexitás elve: a nevelés során biológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségekkel egyszerre kell számolni
- az esélyegyenlőség elve: esély a szociokulturális hátrányok leküzdésére
- a tudatosság elve
- a tervszerűség elve
- a pedagógus vezető szerepének és a tanulók önállóságának együttes érvényesülésére való elve

Ezen alapelvek mentén célunk:

- olyan széleskörű és korszerű általános műveltség biztosítására, amely jó alapot ad tanulóinknak a középiskolában történő helytálláshoz
- iskolánkban – elsősorban személyes példamutatással - az egyetemesen elfogadott emberközpontú értékrend közvetítése, amelyben egymás tisztelete, elfogadása, segítése és megértése áll a középpontban
- olyan nevelési és oktatási program megvalósítására, amely egyrészt biztosítja a személyiség kibontakozását és fejlesztését, a tehetséggondozást, másrészt megteremti a lehetőséget a felzárkóztatásra is
- arra, hogy a tanulók minden segítséget megkapjanak képességeik, tehetségük és személyiségük fejlesztéséhez, ismereteik korszerűsítéséhez, testi- lelki- szellemi- érzelmi gyarapodásukhoz
- fontos értékként preferálni az aktivitást, a kezdeményezőkézséget, a döntési- és az innovatív képességet
- iskolánk és környezete esztétikussá, vonzóvá tételére, ahol jól érezheti magát tanuló, pedagógus és partnereink egyaránt
- arra, hogy intézményünk hírnevét növeljük, hagyományainkat ápoljuk, s a szülőkkel és partnereinkkel együttműködve folyamatosan részt vegyünk a városrész és a város életében

Személyiségfejlesztés:

Oktató-nevelő munkánk során fontos figyelembe venni a gyermekek életkori és egyéni adottságait, tulajdonságait, s a személyiségfejlesztés során össze kell hangolni a többoldalú nevelési hatásokat.

Közösségfejlesztés:

Arra törekszünk, hogy olyan személyes emberi értékeket, szociális képességeket alakítsunk ki tanítványainkban, amelyek segítségével humánus, önmagukra, másokra is odafigyelő, autonóm, értékközpontú személyiségekké válhatnak.

Tehetséggondozás:

A különböző érdeklődésű, eltérő mértékben, de kiemelkedő fejlettségű gyermekek számára biztosítani kell az optimális terhelést, a folyamatos fejlődés esélyét. Ennek érdekében fontos javítanunk a tehetségfelismerő képességünket. Az iskola feltételrendszerét e cél érdekében is kell fejleszteni.

A szakköröknek folyamatosan bővülő teret kell adnunk.

Szociális hátrányok enyhítése:

Iskolai lehetőségeinkkel igyekszünk hatékonyan segíteni, hogy diákjaink testileg, lelkileg, szellemileg egészséges, harmonikus felnőttekké váljanak.

Hatékony gyermek – és ifjúságvédelem:

Az iskola felvételi körzetében, kedvezőtlen családi környezetben élő gyermekeink érdekében együttműködünk valamennyi segítő szolgálattal, szervezettel, intézménnyel. Elsősorban a megelőzésre törekszünk, de szükség esetén biztosítjuk a kríziskezelést, a szakemberek inspirálásával, vezetésével.

Következetes ellenőrző – értékelő munka megvalósítása:

Az értékelés konzekvens és folyamatos. Az éves munkatervekben az ellenőrzés a pedagógiai munkára irányul.

Az eltérő nevelési igényű tanulók integrációja:

Célunk fejleszteni azokat a képességeket, amelyek segítségével a tanulási zavar csökkenthető, hatékonyabban megvalósulhat a normaelfogadás, a kedvezőtlen neveltségi állapot eredményesen változhat.

Természettudományos nevelés:

Az egyén, a közösségek és a természet harmóniájának segítése a nevelés-oktatás rendszerének kiemelt feladata. A kísérletezés, a megfigyelés, a természettudományos gondolkodás differenciált fejlesztése és alkalmazása, a műszaki ismeretek hétköznapi életben is használható elemeinek gyakorlati elsajátítása a NAT kiemelten fontos tartalma. Cél, hogy a természettudomány ismeretei és módszerei úgy épüljenek be a diákok gondolkodásába és tevékenység-repertoárjába, hogy előhívhatók legyenek a mindennapi problémák értelmezése és megoldása során. Az átlagosnál elmélyültebb természettudományos érdeklődés felkeltését és a tehetséggondozást a kerettantervekben megjelent emelt óraszámú tantárgyi programok biztosítják. (TIA PROGRAM lásd a normál tantervű osztályoknál)

2.2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, az osztályfőnökök feladatai

Pedagógiai feladataink:

- tanulóink személyiségének mind teljesebb kibontakoztatása és fejlesztése a különböző iskolai tevékenységek által

- a tanulói szocializáció elősegítése
- korszerű ismeretek, képességek és készségek kialakítása és bővítése, különös tekintettel a tanulók kompetenciafejlesztésére
 - kommunikációs képesség fejlesztése
 - kreativitás fejlesztése
 - együttműködési készség fejlesztése
 - probléma- és konfliktusmegoldó – képesség fejlesztése
 - fizikai és mentális egészség fenntartására irányuló készség fejlesztése
 - önfejlesztésre való képesség kialakítása
- az esélyegyenlőség biztosítása hatékony felzárkóztató munkával
- a tehetséges tanulók felismerése, fejlődésük elősegítése, támogatása
- tanulóközpontú ismeretközvetítés megvalósítása
- pályaorientációs tevékenység
- pedagógiai segítségnyújtás a sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési-magatartási zavarral küzdő gyermekek számára
- állandó, rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel
- a nemzeti és nemzetiségi identitástudat fejlesztése

E feladatok megvalósítása során számolunk:

- a tanulók eltérő szintű adottságaival
- a tanulók eltérő ütemű, mértékű fejlődésével
- az életkori sajátosságokkal
- iskolai és iskolán kívüli tanulással
- szociális és egyéb környezeti tényezőkkel, hatásokkal

Építünk

- a nevelők személyes példaadására, felelősségtudatára
- az iskolai- és az osztályközösség pozitív hatására
- a szülői háttér támogatására

A nevelő – oktató munka pedagógiai eszközei:

tanórán:

- tanulóközpontú, differenciált módszerek alkalmazása
- egyénre szabott tanulási stratégiák
- csoporton belüli differenciálás
- változatos, a feladatokhoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása
- kooperáció és csapatmunka
- az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismertetése, módszereinek elsajátíttatása
- a tanulói tevékenykedtetésen alapuló ismeretátadás
- az ismeretnyújtás és ismeretszerzés folyamatában az ismeretszerzés dominanciája
- a tanulói aktivitás előtérbe kerülése, információs és kommunikációs technika felhasználása

tanórán kívül:

- a teljes tanulói személyiség megismerése
- egyénre szabott személyiségfejlesztési stratégiák alkalmazása
- közösségfejlesztő technikák, a társas együttélés szabályainak megismerése

Elsősorban pályázati eszközök bevonásával megvalósuló tanórai és tanórán kívüli folyamatok:

- Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása: Korszerű, innovatív tanítási- tanulási módszerek alkalmazása az intézmény oktatási-nevelési munkája során. Bentlakásos és napközis jellegű tematikus tanulási alkalmak (táborok) szervezése és megvalósítása.
- Digitális környezet a köznevelésben: A digitális pedagógiai módszertan rendszeres alkalmazása és a digitális kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódó pedagógiai célok figyelembe vétele. A tevékenységeinket az Intézményi Digitális Fejlesztési Tervvel (DFT) összhangban tervezzük.
- Határtalanul! program keretében a nemzeti identitás elmélyítése, a magyarság kultúrájának és történelmének mélyebb megismerése érdekében tanulmányi kirándulásokat szervezünk a külföldi magyar lakta területekre. Ennek továbbgondolása és kibontakozása a diákcsera program és testvériskolai program.
- A „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása” elnevezésű, EFOP-3.3.5-17 kódszámú projektben tematikus napközis és bentlakásos programokat az intézmény az Oktatási Hivatal által fejlesztett oktatási és képzési tartalmakra építve alkalmazza az alábbiak szerint: a tematikus informális és nem formális tanulási alkalmak megvalósításához a köznevelés minőségi fejlesztése nem-formális és informális tanulási módszerek kísérleti megvalósításán keresztül, hangsúlyt fektet az élményalapú tanulás módszertani megalapozására, a tanulás közösségi élménnyé formálására felhasználva a képzésen elsajátított ismereteket.

Az osztályfőnök feladatai:

NEVELÉS, EGYÉNI SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS:

- alaposan és sokoldalúan megismeri osztálya tanulóit (személyiségjegyek, családi–szociális körülmények, szülői elvárások, tanulói ambíciók), feltérképezi az osztályközösség szociometriai jellemzőit, az osztályon belüli értékrendet
- éves nevelő munkáját az osztályfőnöki tanmenetben tervezi
- közösségfejlesztő munkával segíti az osztályközösség pozitív irányba történő változását, s az egyén helyének megtalálását a közösségben
- alkalmat teremt az osztályközösségben a közéleti szereplés gyakorlására, törekszik a munkamegosztásra, segíti a diákönkormányzati törekvéseket, képviselőket
- felelősök (hetesek, ügyeletesek) megbízásával és számonkérésével biztosítja az osztályterem rendjét, a berendezési tárgyak megőrzését, a tisztaságot és a tanóra előtti rendet
- együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, segíti a személyre szabott és sikeres pályaválasztást, részletes tájékoztatást ad a továbbtanulási lehetőségekről
- felkészíti a tanulókat az intézmény hagyományos rendezvényeire, ünnepeire, irányítja a különféle szabadidős programok, kirándulások, klubfoglalkozások szervezését és megvalósítását
- saját, egyéni felelősségvállalását figyelembe véve dönt az osztályban tanulók iskolán kívüli programokon (kirándulások, erdeiiskolák, táborok, színházlátogatások, stb.) ill. a nem kötelező iskolai programokon (farsangi bál, sportfoglalkozás, ...) való részvételéről. Döntése során figyelembe veszi a tanuló sajátos helyzetét (magatartását, mentális és fizikai állapotát).

TANULMÁNYI MUNKA SEGÍTÉSE:

- együttműködik az osztályában tanító pedagógusokkal, ha szükséges, látogatja osztálya tanítási óráit, foglalkozásait, az észrevételeket megbeszéli az érintett nevelőkkel

- folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi eredményét, ha szükséges, tájékoztatja a szülőket a felmerülő problémákról (negyedéves, három negyed éves értékelés)

KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL:

- a munkaterv szerint tanévenként kettő, szükség esetén három szülői értekezletet tart, s tájékoztatja a szülőket az aktuális ügyekről
- megismerteti a szülőkkal a pedagógiai programot, a házirendet, nevelési elképzeléseit, gondoskodik a szülői munkaközösség aktivitásáról
- tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, a dicséretéről és elmarasztalásáról

TANÜGYI FELADATOK:

- képviseli osztálya érdekeit a nevelőtestület előtt, minősíti tanítványai magatartását és szorgalmát, javaslatot tesz az osztályozó konferencián a kiemelt jutalmazásra és büntetésre
- időközönként ellenőrzi az érdemjegyek beírását, figyelemmel kíséri az igazolásokat, kikérőket, és a KRÉTA ügyintézés feladatait
- vezeti az osztálynapló haladási részét, elvégzi az osztályfőnöki adminisztrációs teendőket, felel a KRÉTA napló és a törzslapok, más nyilvántartások szabályszerű és naprakész vezetéseért, statisztikai adatokat szolgáltat

2.2.1 Az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében.

Az aktív tanulás egyik új módszere a gondolattérkép. A gondolattérkép (mind map) olyan tanulást és gondolkodást hatékonyabbá tevő módszer, amely az agy kapacitásának jobb kihasználásán alapul. Az emberi gondolkodás és a sikeres tanulás az asszociációkra épül. Az egyik dolog felidézti a másikat. Eredményesebb a tanulás, ha az új anyagot eddigi ismereteink rendszerébe illesztjük be, másrészt a verbális ismeretek képi megjelenítése egyszerre mozgósítja mindkét agyféltekét. Tanulás során az aktív, személyes részvétel segíti a figyelem fenntartását, a tananyag önálló feldolgozását sikeresebbé teszi.

A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek: művész, múzeumpedagógus, szakértő bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását: könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert, tematikus kirándulás, pályaválasztási programok.

A kompetenciafejlesztés lehetőségeit a helyi tanterv tantárgyanként részletesen tartalmazza.

2.2.2 Az egyénre szabott tanulási lehetőségek alkalmazása,

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását.

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Iskolánkban ennek megvalósítása érdekében:

- a szakvéleménnyel rendelkező tanulóknak fejlesztő foglalkozásokat szervezünk egyéni, illetve kiscsoportos formában

- a szakvéleményben foglalt könnyítésekről, mentesítésekről felmentési határozatot készítünk, melyet a kollégák a tanórákon figyelembe vesznek
- a szükséges felülvizsgálatokra a vizsgálatkérő lapokat kitöltjük, majd továbbítjuk az illetékes szakértői bizottsághoz
- a tanulók számára egyéni fejlesztési tervet készítünk, azt a fejlődésük figyelemmel kísérésével, ha szükséges, felülvizsgáljuk
- gyógypedagógusaink, fejlesztő pedagógusaink együttműködnek a kollégákkal a gyermekek fejlődése érdekében (szakmai tanácsadás, módszerek, stb.)

Az eredményes tanulás feltételei:

- **tanulási környezet**

Iskolánkban nyugodt, biztonságos, támogató és a tanulók korosztályi, egyéni szükségleteihez illeszkedő helyszínek (szaktantermek, tornatermek, könyvtár, nyelvi labor, fejlesztőszoba) segítik a gyerekek tanulását.

- **digitális technikával támogatott oktatási módszerek**

Tantermeink nagy része digitális táblával felszerelt, kiváló informatikai eszközök állnak a tanulók rendelkezésére, támogatva tanulásukat, önálló ismeretszerzésüket.

- **különböző tanulásszervezési eljárások**

A tevékenységközpontú tanulásszervezési módok (differenciálás, egyéni munka, kooperatív technikák alkalmazása) hozzájárulnak a biztonságos tanulási környezet megteremtéséhez, segítik az eredményes tanulás – tanítás folyamatát.

Egyénre szabott tanulási lehetőséget jelöl ki a NAT a tehetséges tanulók számára is. Ehhez *feltételként* megjelöli a fentiekben említett eredményes tanulási feltételeket, valamint a kihívást jelentő, megfelelően motiváló feladatokat, hangsúlyozva a pedagógus fejlesztő tevékenységét. **Iskolánkban a tehetséges tanulók fejlesztése, gondozása tanórai és tanórán kívüli keretek között történik.**

Tanórai keretek jelentik:

- különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazását (differenciálás, egyéni/kooperatív munka)
- csoportbontást alsó és felső tagozaton idegennyelvből
- nívócsoportos matematikatanítást 7. osztálytól. A csoportok kialakítása egyéni képesség, tehetség alapján történik.
- gyűjtőmunkák

Tanórán kívüli keretek:

- szakkörök
- 8. évfolyamon középiskolai előkészítő
- vetélkedők
- pályázatok
- tanulmányi- és sportversenyekre készülés

Fontosnak tarjuk a tanulmányi versenyekre készülést/készítést, mert a tehetséggondozás egyik általánosan elfogadott alapelve a gazdagítás. Ennek *célja az ismeretek és a műveletekre épülő képességek tananyagon túllépő bővítése, fejlesztése.* (NAT – kihívást jelentő feladatok) A versenyekre készülési folyamat, illetve a versenyek (sokszor egymásra épülő fordulókkal) számtalan *lehetőséget* kínálnak a tanulóknak *képességeik, tudásuk alkalmazására, fejlesztésére.* A versenyek túlnyomó többsége elvárja a diákoktól, hogy a *tananyag maradéktalan ismeretén kívül a versenykiírásnak megfelelően további ismeretek birtokába jussanak.* (NAT – kihívás, motiváció)

A versenyek különféle *kompetenciaterületekre* épülnek, egyre gyakoribbak az együttműködési képességet intenzíven fejlesztő csapatversenyek, projektmódszerek.

A tárgyi ismeretek mellett hozzájárulnak a *problémamegoldó készség, kreativitás fejlesztéséhez*, különösen többfordulós versenyek esetén (kiselőadás, kísérletek, prezentáció).

2.2.3 A tanulói együttműködésen alapuló tanulás

A kooperatív munkaformák, melyekben az eddignél nagyobb hangsúlyt kap a **differenciált tanulásszervezés**. A differenciált nevelési és tanulási környezet biztosításával lehetővé tehetjük a heterogén osztályközösségek működését. A párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez. A tanulási eredmények elérését segítik elő továbbá az olyan differenciáló módszerek, mint:

- a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés,
- a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás,
- a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.

A differenciált tanulásszervezés során az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát. A differenciált rétegmunka során tanulási utak keresése és az önálló tanulási technikák elsajátítása is történik. A tanulók együttműködésére építő tanulásszervezés, a kooperatív munka szervezése, módszerei a differenciálás mellett is hangsúlyos szerepet kapnak. A közös munka öröme, a kölcsönös felelősség érzésének megtapasztalása során fejlődik a tanulók szociális és együttműködési készsége, kommunikációja. Saját tanulásáért felelős, aktív, motivált lesz a tanuló.

Az egyes kooperatív módszerek alkalmazása során az egyéni képességekhez való igazodás, a feladatok differenciálása is megvalósul:

- A tartalmat a tanuló differenciálja, de a lépéseket a pedagógus határozza meg: szóforgó, vélemény vonal, kíváncsi kocka, gondolat térkép, háromlépcsős interjú ...
- A pedagógus differenciálja a tartalmat: kerekasztal, ablakok, mozaik/szakértői mozaik, villámkártya

2.2.4 Multidiszciplináris órák,

Multidiszciplináris órák megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg. A tudás területeket élesen elválasztó határok helyett a különféle kapcsolódási pontok keresésén van a hangsúly.

A különböző tantárgyakat tanító pedagógusok együttműködnek annak érdekében, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy az iskola által szervezett és fontosnak **tartott** programokon a szerzett ismeretek tartalmainak integrálására.

Tanítási évenként több olyan esemény kerül megszervezésre, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a foglalkozás céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.

Az egységes tudástartalom kialakítását és rögzítését segítik a közösen szervezett és vezetett tanórákon kívül a könyvtári órák, témahetek, szakkörök, vetélkedők, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi versenyek, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok, erdei iskolák, pályázatok, külföldi cserekapcsolatok, diáknapok.

2.2.5 A teamtanítás

A teamtanítás lényege, hogy a pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal (több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg több pedagógus együttműködve egy tanítási egységben) azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Iskolánk tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését támogatja, ahol lehetőség nyílik a teamtanításra, különösen a természettudományos tárgyak esetében.

Iskolánk előremutató folyamatként szívügyének tekinti a teamtanításnak olyan alkalmazását, amelyben a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítjuk meg, vagyis az együttnevelés megvalósításaként a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programot állít össze, mely a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

2.2.6 A digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása.

A digitális pedagógia alkalmazása a teljes pedagógiai folyamatot támogató, az iskola egészét érintő rendszer. Gyakorlata a technológiai eszközök által támogatott korszerű módszerekre épít, amelyben a tanulócentrikus megközelítés, a tanulók aktív közreműködése, az együttműködés formái és a magas szintű eszközhasználat a meghatározó. A módszerek olyan arányban jelennek meg a mindennapokban, ami az adott korosztályhoz, tantárgyhoz, tantárgyi és fejlesztési célokhoz legalkalmasabbak a pedagógus választása alapján. A módszerek és az eszközök alkalmazkodnak az életkori sajátosságokhoz. Alsó tagozaton lehetőség van interaktív tábla, tabletek, padlórobotok, szoftverrel támogatott MoreTo Math Lego oktatócsomag használatára, amelyek a tananyagot támogatva inspirálnak a csapatmunkára, ösztönzik a kitartást, és elősegítik a pozitív hozzáállást. Felső tagozaton a tanórák nagy százaléka olyan tantermekben zajlik, ahol a digitális oktatás lehetőségei adóttak. Az internet elérés biztosítja, hogy a tanórák anyagát a világhálón található ismeretekkel színesítsük. A tabletek használata fejleszti a tanulók együttműködési készségét és ezzel párhuzamosan biztosítja az egyéni haladáshoz szükséges feltételeket is. A számonkérésnél és értékelésnél is használjuk a digitális környezet nyújtotta lehetőségeket. Iskolánk pedagógusai elkötelezettek az IKT eszközök használatával, mert a XXI. századi tanulási környezetben nélkülözhetetlenek ezek technológiák.

2.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Céljaink megvalósítása érdekében a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos főbb feladataink a következők:

- **a tanulók értelmi nevelése, gondolkodási-tanulási képességeinek fejlesztése:**
 - a hatékony önálló tanulás képességének kialakítása, fejlesztése
 - a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
 - a megismerés iránti érdeklődés felkeltése
 - a tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása
 - legyen a tanulók számára a tudás érték
- **a tanulók erkölcsi nevelése, a helyes önismeret kialakítása:**
 - az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása
 - megfelelő énkép kialakítása, az önismeret fejlesztése
- **a tanulók közösségi nevelése, szociális kompetenciák kialakítása:**
 - az emberi együttélés szabályainak tudatosítása, a tolerancia képességének fejlesztése
 - a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása
 - egészséges versenyszellem kialakítása
 - a társadalomba való beilleszkedés képességének kialakítása
- **a tanulók érzelmi nevelése:**
 - az önmagukra, illetve a környezetükre irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása
 - esztétikai igényesség kialakítása
- **a tanulók akarati nevelése:**
 - a céltudatosság és kötelességtudat kialakítása

- döntéshozatalra való képesség fejlesztése
- elemi munkaszokások kialakítása
- **a tanulók egészséges életmódra nevelése:**
 - a testi-lelki egészség, az egészségmegőrzés igényének kialakítása
 - az egészséges életmód megismertetése, a helyes életvitel bemutatása
 - a tanulók testi képességeinek fejlesztése
 - a lelki egészségvédelem, önmegismerő képesség kibontakoztatása, kudarcűrő képesség fejlesztése
- **a tanulók nemzeti nevelése:**
 - nemzeti kultúránk megismertetése, annak megbecsülésére nevelés
 - kulturált nyelvi magatartás kialakítása
 - nemzeti hagyományaink megőrzése, ápolása

A személyiségfejlesztés során változatos tevékenységformákat alkalmazunk, amikkel közelebb vihetjük tanulóinkat ahhoz, hogy személyiségük kedvező irányba fejlődjön:

- személyiségtesztek, mérések,
- csoportos és egyéni beszélgetések
- iskolai rendezvények, tanórán kívüli tevékenységek
- differenciálás, felzárkóztatás, tehetséggondozás

2.4 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelés

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével is az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak, viselkedéseknek, cselekvéseknek, érzéseknek és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát megőrzik, javítják.

A pedagógusok

- felkészítik a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életükre vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat elkerülni illetve megoldani
- formálják tanítványaik értékrendjét, jobbítják a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásukat
- ismertetik a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés – leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait
- támogatják a gyerekeket – különösen a serdülőket – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás, internet és mobiltelefon függőség) kialakulásának megelőzésében, segítik a krízishelyzetbe jutottakat
- a rendelkezésre álló eszközeikkel és kidolgozott módszereikkel elősegítik a tanulók egészségének védelmét, az egészségük megőrzését.

Környezeti nevelés

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók felelős magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, biztosítsa az élővilág fennmaradását.

Az iskolánk arra nevel, hogy

- a tanulók önálló, felnőtt életükben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni
- képesek legyenek a környezettudatos magatartás kialakítására: osztálydekoráció, biztonságos, igényes iskolakörnyezet megteremtése, rendszeres hulladékgyűjtés, kirándulások, táborok, rendezvények, szabadidős programok szervezése
- változatos kommunikációs formákat felhasználva (osztályfőnöki óra, fogadóóra, kirándulás, iskolaújság, rendezvények stb.) bővítse a környezettel kapcsolatos ismereteket, tudást; megadjuk és támogatjuk az ez irányú tanulási lehetőségeket
- a tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába, életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá
- szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés terén

A környezeti nevelés színterei iskolánkban:

- hagyományos tanórai oktatásszervezésben
- nem hagyományos tanórai keretben:
 - környezet- és természetvédelmi versenyek (pl. Herman Ottó Verseny, Káhn Károly, Teleki Pál vagy a városi szervezésű, a víz-, Föld és az állatok világnapján megrendezésre kerülő vetélkedők)
 - rendszeres és különböző gyűjtési akciók (elem-, szemét- és papírgyűjtés)
 - erdei iskola, múzeumlátogatások
 - a civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat (pl. Csalán Egyesület)

2.5 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló

a) *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelm vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

b) *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek

c) *kiemelten tehetséges gyermek, tanuló*

2.5.1 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

A hátrányok csökkentését szolgáló tevékenységek:

- nívcsoportos kiscsoportos, specifikus összetételű csoportos oktatás
- felzárkóztató oktatás
- logopédiai, terápiás fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs foglalkozások
- napközi, iskolaotthonos foglalkozás, tanulószoba
- egyéni képességekhez igazodó tanórai foglalkozás, differenciálás
- integráció lehetőségének biztosítása
- IKT eszközök bevonása a meglévő- és a pályázati lehetőségek felhasználásával,
- tanulópár, testvérosztály

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek – és ifjúságvédelmi tevékenység valamennyi osztályfőnök, tanító és szaktanár feladata.

A tevékenység célja:

- megismerni a gyermekek életkörülményeit, családi nevelési környezetét, hogy feltárhassuk a veszélyeztető tényezőket.
- megelőzés pedagógiai és nem pedagógiai eszközök igénybevételével
- hatékony gyermekvédelmi intézkedések a rászorultak érdekében
- team munka a különböző szolgálatokkal, intézményekkel
- esetmegbeszélés és eljárás kezdeményezése- a jogszabályok szerint

Rászorultnak tekintjük:

- a társadalmi létminimum alatt élő családok gyermekeit
- a nagycsaládokban, nehézségek között nevelődőket
- a megoldatlan lakáshelyzetűeket
- a deviáns családban élőket
- az egészségügyileg veszélyeztetett családban élők
- az alacsony iskolázottságú szülők gyermekeit
- azokat, akiket nem a szüleik nevelnek
- a hospitalizációs tüneteket mutató és elhanyagolt gyermekeket
- az agresszív szülők gyermekeit
- a félelmet keltő szülők gyermekeit
- betegségben, részképesség hiányában szenvedőket

Tanév elején és a tanév folyamán megvalósítandó tevékenységek

- az osztályfőnökök bevonásával feltáró munka
- intézkedési terv készítése, kapcsolattartás
- folyamatos délutáni tevékenységek tervezése, szervezése /szabadidős programok, szakkörök/
- felkészítő tréningek szervezése pedagógusok számára

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulás személyes feltételeinek megteremtése érdekében a *tanulási motiváció* folyamatos erősítésére törekszünk. A tanulóban meglévő értékek felismerésével, felismertetésével *pozitív tanulási szokásokat* alakítunk ki. Kiemelt feladatnak tekintjük a *már meglévő ismerethez kapcsolt, tapasztalati úton való tanulási technikák* alkalmazását a tanórákon. Fokozatosan növeljük *terhelhetőségüket, kommunikációs készségüket*. Minden nehézség ellenére folyamatos erőfeszítéseket kell tenni a *szülői ház segítő támogatásának* elérése érdekében.

A felzárkóztatás területei és formái:

- képesség szerinti oktatás
- egyéni foglalkozások szervezése
- egyéni képességekhez igazodó tanórai foglalkozás szervezése
- iskolaotthonos, napközi otthonos és tanulószobai foglalkozás szervezése

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola által megfogalmazott célok (az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása) a szociális ellátások szolgáltatások rendjének kialakítását kívánják meg. Alapvető feladatunk a szülők igényeinek megfelelően - az iskola társadalmi környezetéhez alkalmazkodva - *az egész napos ellátások (ügyelet, napközi, tanulószoba) és a diákétkeztetés biztosítása*. Ezért minden segítő szolgálattal együttműködünk diákjaink érdekében.

2.5.2 Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

Ezen nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek fejlesztése egyénre szabottan történik a Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményében foglaltaknak megfelelően, melyhez egyéni fejlesztési tervet készítenek a fejlesztésben részt vevő szakemberek - fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus. A fejlesztő foglalkozások szakvéleményekben megfogalmazottak szerinti szervezéséért az intézmény vezetője a felelős és ezt a Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat ellenőrzi. A foglalkozásokat részben iskolánk szakemberei, részben az utazó gyógypedagógusi rendszerben dolgozó munkatársak vezetik.

BTMN-es tanulók habilitációs, rehabilitációs ellátása, fejlesztő foglalkozásának célja

(Nkt. 47.§ 8.) a tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségének megteremtése. Olyan tanítási-tanulási folyamatot kell számukra biztosítani, amivel problémájuk megoldásában nyújt segítséget, /pl.: eszközök, időkeret stb./ úgy, hogy a tanuló egyéni sikereket érjen el. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztésére követelményeket kell meghatározni, egyéni fejlesztési tervet kell készíteni. A törvényben előírt szakember meghatározott időkeretben foglalkozik ezekkel a gyerekekkel iskolánkban.

2.5.3 Sajátos nevelési igényű tanulók

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei:

a) A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú rehabilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.

b) A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység (Nkt. 6. melléklet és 20/2012.EMMI 138.§) olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiai alkalmazását teheti szükségessé.

A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- A gyógypedagógus terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra; segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében.
- Az integrált nevelésben, oktatásban részt vállaló nevelési, oktatási intézmények igénybe veszik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.
- A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekeket a jogszabályok alapján lehet felvenni az iskola tanulói közé. Kontroll vizsgálat (20/2012 EMMI 95.§ 6.) törvény előírásainak megfelelően történik.

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók a számukra biztosítandó ellátást az intézmény falain belül, tanítási időben kapják meg. Ebben a munkában részt vesznek saját gyógypedagógusaink, valamint az EGYMI utazótanári szolgálatának szakemberei, akik sérülésspecifikus végzettséggel rendelkeznek. Munkatársaink folyamatosan figyelemmel kísérik a tanulók fejlődését, valamint a kontrollvizsgálatokat.

2.5.4 Tehetséges tanulók fejlesztése-tehetséggondozás

A tehetség óriási érték, hiszen ez által halad előre az emberiség társadalmi-gazdasági fejlődése. Nem mindegy tehát, hogy mekkora figyelmet fordítunk kibontakoztatására.

Tehetséggondozási feladataink:

- tehetségígéretek azonosítása
- tehetségígéretek beválogatása
- gazdagító programok készítése
- tárgyi, személyi és dokumentációs feltételek megteremtése

- a Nemzeti Tehetség Program pályázatainak figyelemmel kísérése, pályázatok írása
- hatásvizsgálatok

A sikeres tehetségazonosítás főbb elvei:

- Az átlagon felüli képességek, kreativitás, feladat iránti elkötelezettség felismerése.
- A ki nem bontakozott, szunnyadó tehetség rejtekezik, ezért nehéz felismerni.
- Gyakori az alul teljesítő tehetséges tanuló, ugyanakkor a jó tanulmányi eredmény nem mindig rejt tehetséget.
- Minél több forrásból szerezzük a gyermekre vonatkozó információkat teljesítményéről, képességeiről, jellemzőiről, annál megbízhatóbb az azonosítás.

Speciális tehetségterületek (Gardner szerint):

- logikai-matematikai
- nyelvi
- testi- kinezetikus
- térbeli
- zenei
- interperszonális (társas)
- intraperszonális (egyéni)

Tantárgyakhoz köthető területei:

- idegen nyelv
- matematika
- magyar nyelv és irodalom
- informatika
- sport
- kultúra, ének-zene, kiskórus
- művelődés, színpadművészet
- művészet
- természettudományos tárgyak
- tánc: magyar néptánc, német nemzetiségi tánc, klasszikus, modern tánc

Formái:

Tanórai munka: hatékony, minőségi oktatás

- Csoportbontás alsó tagozaton idegen nyelvből, felső tagozaton technikából, informatikából, idegen nyelvből, valamint a fő tárgyakból nívócsoportok kialakítása az egyéni képesség, tehetség alapján. Alapelveit lásd később. (a differencia figyelembe vételével).
- Különböző szervezeti-, és munkaformák alkalmazása.
- Motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása.
- Egyénre szabott tanulási követelmények.
- Differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben és az értékelésben. (ad hoc is)
- Humanisztikus kooperatív technikák.
- Nem kötelező, választható tantárgyak tanulása.
- Emelt óraszám a szabadon felhasználható órakeret terhére. (nem kötelezően választható órák terhére).

- IKT eszközök alkalmazása.
- Mindennapos testnevelés.
- Az egész napos iskola nyújtotta lehetőségek.
- Alsó tagozaton a gyerekek heti két alkalommal vehetnek részt egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztő foglalkozáson.

Tanórán kívüli tevékenység színterei:

- 8. évfolyamon középiskolai előkészítő szervezése szeptembertől februárig
- szakkörök
- tanulmányi-, és sportversenyek iskolai, városi, megyei és országos fordulóra való felkészítés, részvétel.
- egyéni és kiscsoportos foglalkoztatás, felkészítés beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára
- sajátos nevelési igényű tanulók egyéni, illetve kiscsoportos habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatása
- iskolai könyvtár: vetélkedők, könyvtári foglalkozások, önművelés, gyűjtőmunkák, IKT eszközök használata
- iskolai sportkörök, művészeti csoportok
- német nemzetiségi tagozat rendezvényei, munkatervben meghatározott programjai
- nyári tehetséggondozó táborok
- *lapozós egyetem*
- Ünnepekhez és jeles napokhoz kötődő pályázatok
- vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális)
- szabadidős foglalkozások (színház-, múzeum-, kiállítás-, és koncertlátogatások)

Iskolán kívüli lehetőségek illetve kooperáció

- sportegyesületek,
- cserkész szervezetek
- közművelődési intézmények, egyházak
- zeneiskola

A fentieket részint együttműködési megállapodások szabályozzák.

Tanulóink iskolában és iskolán kívül elért eredményeit számon tartjuk, jutalmazzuk és megjelentetjük az iskolai információs fórumon.

2.6 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Iskolánkban a közösségfejlesztés főbb területei:

- a tanórák (pl. kooperatív munkaformák)
- a tanórán kívüli foglalkozások (pl. szakkörök, énekkar, ünnepélyek, megemlékezések, karitatív tevékenységek))
- a diákönkormányzati munka
- a szabadidős, iskolán kívüli tevékenységek (pl. kirándulások, színházlátogatások, táborok, Határtalanul – utazások, testvériskolai kapcsolatok)

Mind a négy terület más – más tevékenységformát követel, hiszen eltérőek a feladatok, célok. Közös sajátosságuk azonban, hogy hozzájárulnak:

- a tanulók közösségi magatartásának kialakításához
- a közösségi szokások, normák belsővé válásához
- a másság elfogadásához
- az empátikus képességek, a tolerancia és a harmonikus emberi kapcsolatok fejlesztéséhez

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink:

- érezze minden tanuló, hogy a Dózsa iskola közösségéhez tartozik, érezze magáénak az iskolát, ezért óvja, védje környezetét, gyarapítsa értékeit
- ismerjék meg a tanulók a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek
- sajátítsák el a tanulók azokat az ismereteket és gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek
- legyenek nyitottak, megértőek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsüljék meg ezeket
- lehetőség szerint vállaljanak részt az iskola nemzetközi kapcsolatainak ápolásában (Erdély: Határtalanul – program, horvát, lengyel cserekapcsolat)

Hagyományaink, jelképeink, ünnepeink

Az iskola hagyományai, ünnepei, rendezvényei is a közösségfejlesztést, a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott közös követelmények megvalósítását, az iskolához, a városrészhez, városhoz, a hazához, a nemzethez és Európához tartozás-, az identitás megerősödését szolgálják.

Névadónk, Dózsa György

Iskolánk az 1958. május 17-én tartott ünnepélyes névadón vette fel Dózsa György nevét.

Minden tanévben megemlékezünk névadónkról az iskolarádióban elhangzó műsor keretében és megkoszorúzzuk az épület előtt található szobrát.

A Dózsa iskola sajátos, meghatározó arculatát, az iskolához való kötődés érzését erősíti az iskolai jelvény (logó), ami immár több éve jelenik meg kiadványainkon, levelezésünkben és az iskola homlokzatán, bejáratainál és a tanulók ruházatán.

Iskolánk 60. jubileumán helyi elismerést alapítottunk: évente **Dózsa-díjat** adományozunk gyermekeknek, pedagógusoknak és segítő dolgozóknak, akik a végzett munkájuk, tevékenységük, eredményeik, sikereik alapján a közösség véleményének egyetértésével kapják meg ezen elismerést. A díj egy plakett és az adományozást dokumentáló oklevél.

Elismerésként született a már többéves **„Jó tanuló, jó sportoló” díj**, melyet sportsikerei és kiemelkedő tanulmányi munkájáért 2-3 fő kaphat meg évente.

Az iskola fennállásának 80. évfordulóján alapított díj a **Dózsa iskola díszpolgára** cím.

Ünnepeink:

- Iskolai ünnepély keretében emlékezünk nemzeti ünnepeinkre - március 15., október 23.
- Iskolarádióon keresztül idézzük meg névadónk alakját, október 6-án az aradi hősokeket, a nemzeti összetartozás napját. A holocaust és a kommunizmus áldozatai előtt is így tisztelgünk.
- Évfordulós (kerek) ünnepek

Rendezvényeink:

- tanévnnyitó és tanévvzáro ünnepély
- iskolai Mikulás-ünnep
- iskolai advent a gyermek és felnőtt közösségek részére
- anyák napja
- játszoházak
- Föld napja
- Márton-nap
- Halloween
- Szt. Patrik nap
- madarak és fák napja
- magyar kultúra napja
- népmesék napja
- költészet napja
- farsangi mulatság
- dominó verseny
- nyugdíjas klubok ünnepi műsorai
- iskolai „Ki mit tud?”
- városi rendezvényeken való szereplés, részvétel
- őszi és tavaszi papírgyűjtés
- DÖK-nap
- témanap
- kézműves tábor
- „Csipetke,, tábor

Ami csak a miénk...

- 1967-től minden hét *jelmondattal* indul - nevelő célzatú, biztató gondolatok ezek, melyek minden tanteremben felkerülnek a táblára
- *emléktábla ünnepély* – elődeink, iskolánk alapítói előtt tisztelgünk minden év októberében

Egyéb hagyományok

Az iskola tanulói számára a lehetőségekhez és az igényekhez igazodva különböző nyári táborokat szervezhet nevelőtestületünk. Iskolánkban hagyománya van az iskolai napközis jellegű, a vándor, a tematikus, a német nemzetiségi, a tehetséggondozó táboroknak az alsó és felső tagozatos diákok körében egyaránt.

Külföldi táboraink egyikének helyszíne Erdély, mely a *Határtalanul!* pályázati program segítségével a tanulók még szélesebb köre számára vált elérhetővé. A német nemzetiségi tagozat tanulóinak több éve szervezünk nyelvi tábort Ausztriában.

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolatának formái

Szakmai munkaközösségek

Működésük célja, hogy pedagógusaink tevékenyen részt vegyenek a nevelő-oktató munka fejlesztésében, az iskolai szervezetfejlesztésben, a minőségfejlesztésben. Szerkezetük, felosztásuk nem merev. Vezetőiket az igazgató bízta meg.

Feladataik szakterületek szerint:

- továbbképzés, önképzés segítése
- tájékozódás az időszerű feladatokról, a szakterület összefogása, koordinálása
- információáramlás biztosítása, közvetítése
- az egységes követelményrendszer kialakítása, esetleges mérések
- az iskolavezetőség segítése a szakmai munkában

Tevékenységeik:

- korszerű pedagógiai eljárások, didaktikai módszerek bevezetése,
- kezdő pedagógusok segítése, kölcsönös óralátogatások szervezése,
- nevelési szempontból fokozott törődést igénylő tanulók segítése,
- tehetséggondozást szolgáló lehetőségek kidolgozása,
- az önkormányzat programjának teljesítése,
- vetélkedők, projektek, pályázatok szervezése,
- pályázati közreműködés,
- külső és belső továbbképzéseken való aktivitás

Tanulói közösségek

Az intézményben tanulói jogviszonnyal rendelkező diákok közössége.

Formái:

- Osztályközösségek, esetleg évfolyamközösségek
- Napközis csoportok/ iskolaotthon, tanulószoba
- Diákönkormányzat
- Sportkörök
- Kulturális csoportok
- Ifjúsági illetve gyermekszervezeti kapcsolatok, kooperációk

Szülői közösségek

Szülői részvétel az iskola munkájában, az iskolai közéletben

A gyermeknevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében.

Alapvető értéknek és kölcsönös kötelességnek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását. A tanár-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen, az azonos értékrenden kell alapulnia.

Pedagógiai programunkat a szülőkkel egyetértésben tudjuk megvalósítani.

A szülői érdekképviselők részletes szabályzattal rendelkeznek saját munkájukat illetően. Önálló döntési, véleményezési javaslattevési jogukat az iskolai fórumokon is gyakorolják (szülői értekezletek, iskolatanács gyűlései, SZM vezetőségi és plenáris ülések).

Ennek érdekében:

- Tájékoztatni kell a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről.
- Ugyanakkor az iskolának mindezekről ismernie kell a szülők véleményét.
- Alkalmat kell biztosítani a szülőknek, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.

Intézményi tanács

Az intézményünk véleményező, javaslattevő, segítő szervezete, melynek egy pedagógus, egy szülő és egy önkormányzati képviselő a tagja.

Szülői munkaközösség

Az osztályokban tanuló gyermekek szüleinek választott képviselőtestülete. A szülői szervezet joga, hogy figyelemmel kísérje a tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét- annak nem szakmai aspektusában.

A szülői közösség törvényi felhatalmazást kapott arra, hogy tájékozódjon, tájékoztatást kérjen, véleményt nyilvánítson, javaslatot tegyen. Ennek rendjét az érintettek közösen alakították ki és szabályozták az intézmény illetve a szülői közösség SZMSZ-ében.

2.6.1 Tájékoztatási és kapcsolattartási kötelezettségek

A szülők tájékoztatásának iskolai formái:

Szóbeli:

- iskolai és osztály szülői értekezletek, iskolai és osztály szülői információk
- fogadóórákon tájékoztatás a gyermek egyéni teljesítményéről
- Nyitott kapuk napja rendezvény
- az elsősök beiskolázását segítő programok
- családlátogatás, aktuális illetve alkalomszerű tájékoztatás, vagy bekérés.
- telefon rendkívüli esemény esetén (pl.: baleset, rosszullet)

Írásbeli:

- **KRÉTA** rendszer az elsődleges és hivatalos írásbeli tájékoztatási felület
- üzenő-tájékoztató füzet, (tájékoztató a gyermek egyéni teljesítményéről, magaviseletéről)
- iskolai hirdetőablók, tájékoztató szórólapok, iskolai kiadvány, média, iskola honlapja
- más rendkívüli pl.: postán vagy kézbesített hivatalos tájékoztatás

2.6.2 Szülői értekezletek:

Célja:

- A szülők és pedagógusok közötti folyamatos, termékeny együttműködés kialakítása.
- A szülők tájékoztatása:
 - Az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - A jogszabályi háttérrel,

- A tanterv követelményeiről,
- Az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- A gyermek tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- A gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- Iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- Szülők kérdéseinek, véleményeinek, javaslatainak összegyűjtése, továbbítása a szakmai érintetteknek, tantestületének illetve az iskola igazgatójának.

Ideje:

A tanévenként min. 3 alkalommal (szeptember, február, május vagy június) – szükség esetén többször is.

2.6.3 Fogadóórák:**Célja:**

A szaktanárokkal való egyéni találkozásokon véleménycsere a gyermek tanulmányi munkájáról, iskolai viselkedéséről. A szakmai és kölcsönös segítség reális elvárás és kétoldalú, jogos igény. Egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal lehet sikeres (otthoni tanulás, napirend, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, tanulástechnika, továbbtanulás stb.).

Ideje:

A szülői értekezletek közötti hónapokban a mindenkor éves munkatervben szabályozott. Annak időtartama a praktikusság elve szerint is szabályozható.

Délelőtti fogadóóra (egyeztetés alapján):

Azok vehetik igénybe, akik különböző okok miatt nem tudnak részt venni az esti fogadóórán vagy szülői értekezleten, illetve akinek sürgős problémát kell megbeszélni a szaktanárral, osztályfőnökkel, vagy a szülővel, tehát a tanár is hívhatja a szülőt. Időpontja a tanítási nap, illetve az adott szaktanár egyéni órarendjétől függően, egyeztetendő.

Családlátogatás:

A kapcsolattartás eme formáját elsősorban az osztályfőnök választhatja.

Célja: a környezet tanulmányozása, közvetlenebb kapcsolat kialakítása, a tanulóval kapcsolatban felmerülő problémák megoldása.

Nyitott kapuk napja:

Az iskola a munkatervben határozhatja meg azt a napot, melyen az érdeklődő szülő részt vehet a gyermeke tanítási óráin, foglalkozásain.

Célja:

Betekintés az iskola belső világába. A szülő megfigyelheti gyermeke iskolai tevékenységét a tanórán. Tájékozódhat az alkalmazott módszerekről, segítséget kaphat a gyermekével történő egyéni foglalkozáshoz, személyesen megismerheti a tanítási órák lefolyását, gyermeke és az osztályközösség iskolai életét.

Írásbeli tájékoztató:

Feladata a szülők tájékoztatása a tanuló tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve különböző iskolai vagy osztályszintű programokról.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, vezetésével, nevelőtestületével vagy a szülői munkaközösséggel.

Speciális és rendszeres forma az ún. negyedéves értékelés, tájékoztató a szülő számára, a nem megfelelően teljesítő tanulók esetében.

Titoktartási kötelezettség:

A tanuló személyisége, emberi méltósága, benső és lelkiismereti, vallási, meggyőződésbeli titkai nem firtathatók. Esetleges általa megosztott ún. titkait bizalmasan kell kezelni, a jogszabályok, az emberség, a szülők iránti felelősség, és a pedagógusi lelkiismeret együttes figyelembevételével.

A tanuló és a pedagógus kapcsolata:

Minden pedagógusnak kötelessége, hogy tanítványaival adottságainak figyelembe vételével foglalkozzon. Ennek értelmében nem minősül hátrányos megkülönböztetésnek a különbségtétel akkor, ha az a nevelő-oktató munka jellegéből egyértelműen következik és a megengedett, illetve szükséges módszerek, eszközök alkalmazásával történik.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai (gyakorlásának rendje)

A tanulók, a tanulóközösségek és a diákkörök érdekeik képviselőit *diákönkormányzatot* hoznak létre. Az osztályközösségek a tanév első napján választanak meg 2 osztályképviselőt, akiket delegálnak a diákönkormányzat vezetőségébe.

A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A nevelőtestületi értekezleten és az iskolavezetés értekezletein a diákönkormányzatot segítő két tanár (alsós és felsős) képviseli a diákok érdekeit.

Az iskola tanulóinak tájékoztató és tájékozódó fóruma a diákközygűlés, melyet évente legalább egy, szükség esetén két alkalommal hívnak össze. A diákközygűlésre a tanulók diákképviselőt választanak. A közygűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi.

Résztvevői:

- a küldött tanulók,
- az iskola igazgatója,
- a diákok felnőtt segítői.

A diákönkormányzat vezetőinek illetve vezetőségének és tagságának kötelezettségei a nevelésben:

- Együttműködés a pedagógusokkal a gyerekek személyiségfejlődésében
- A pedagógiai és erkölcsi értékek megőrzése
- A tanulói felelősségi körök bővítése
- Felelős állampolgárrá nevelés
- Az öntevékeny és elkötelezett szabadság tudatosítása

A diákok az iskola életét érintő ügyekben kérdéseket tehetnek fel, új megoldási javaslatokat tehetnek. Ezekkel kapcsolatos döntés az igazgató felelőssége és joga.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőségével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a szülői munkaközösséggel. A tanuló elsőszámú intézményes felelős képviselője az osztályfőnöke.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról elsősorban az iskola igazgatója, valamint a helyettesei illetve a diákönkormányzat felelős vezetői és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Az iskola igazgatója diákközygűlésen, illetve iskolagyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- A diákönkormányzat vezetője a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, illetve a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A diákönkormányzat, a tanulóifjúság és a nevelőtestület közös feladata az iskola hagyományainak ápolása, új hagyományok teremtése (alapos indoklással).

A diák-önkormányzati szerv, a diákképviselő, valamint az igazgató és az iskolai vezetők közötti kapcsolattartás formája és rendje:

A diákönkormányzat vezető tanárt az igazgató bízza meg.

A diákönkormányzat, illetve diákképviselők a kapcsolattartás során:

- gondoskodnak a véleményezési, egyetértési, illetve javaslattevési jog gyakorlása miatt átvett dokumentumok áttekintéséről, és az érintett jog gyakorlásáról
- aktívan részt vesznek azokon a fórumokon, melyekre megjelenni jogosultak, illetve ahová meghívták őket, (ha azok az intézmény működésével, illetve a tanulókkal kapcsolatos kérdéseket érintenek)
- gondoskodnak az igazgatók megfelelő tájékoztatásáról (írásbeli meghívó) a diákönkormányzat gyűléseire, illetve egyéb programjairól.

Az intézmény a működés feltételeként biztosít:

- a diákönkormányzat működéséhez szükséges helyiséget,
- a diákönkormányzat működéséhez szükséges berendezési tárgyakat, felszereléseket,
- a működés anyagi támogatását,

A diákönkormányzat létrehozza, saját SZMSZ-ét.

2.7 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Cél, hogy a tanulók minden évfolyamon

- a koruknak megfelelő ismereteket szerezzenek
- ismerjék fel az elsősegélynyújtás fontosságát és kiemelkedő szerepét
- ismerjék fel a vészhelyzeteket
- sajátítsák el a legalapvetőbb segélynyújtási módokat
- az alábbi területeken fejlődjenek készségeik: probléma felismerés, gyors és szakszerű cselekvés, embertársaink iránti érzékenység, bajbajutottakkal szembeni együttérzés
- ismerjék fel az emberi élet iránti felelősséget

Az alapismeretek elsajátítása alsó tagozatban környezetórák keretében, felső tagozaton osztályfőnöki órákba építve történik.

Megvalósításában részt vesznek: pedagógusok, védőnő, iskolaorvos, mentős szakemberek.

Évfolyamonként a következő témák megismerését tartjuk fontosnak:

1. évfolyam – segélyhívószámok ismerete, az elsősegély csomag tartalma, egyszerűbb iskolai balesetek eljátszása
2. évfolyam – gyakrabban előforduló vérzések felismerése, ellátása
3. évfolyam – mentő hívása, hő ártalmak felismerése, ellátásuk esetén alapvető teendők, rovarcsípések ellátása
4. évfolyam - mérgezések felismerése, veszélyhelyzetek kikerülése
5. évfolyam –baleseti helyszínek biztosítása (tűz, áramütés, közlekedési otthoni balesetek, kerékpáros balesetek)
6. évfolyam-rándulások, törések, ficamok felismerése, ellátása
7. évfolyam- rosszullétek és ellátásuk (ájulás, epilepszia, alacsony vércukorszint, stroke)
8. évfolyam – eszméletvesztés felismerése, légút biztosítás, újraélesztés

Az iskola részéről fontos törekvés, hogy a pedagógusok minél jártasabbak legyenek az elsősegélynyújtásban.

Oktatási program

3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

3.1 A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

A helyi tanterv elkészítése az Oktatási Hivatal honlapján közzétett NAT2020 kompatibilis általános iskolai kerettanterv tantárgyankénti adaptációjával történt.

Képzési szakaszok

Az alapfokú nevelés-oktatás az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik (Nkt.5. § 1. b):

Általános iskolai 1-4 évfolyam: **alsó tagozat**. A különböző osztályokban egységes és kellően megalapozott alapkészségek elsajátítása történik. A tehetséggondozást, valamint a hátrányok leküzdését a differenciáló pedagógia eszközeivel, illetve a speciális foglalkozásokon, fejlesztőpedagógusok bevonásával biztosítjuk.

Általános iskolai 5-8. évfolyam: **felső tagozat**. Az iskola személyi és tárgyi feltételeinek birtokában a középiskolára való eredményes felkészítésre törekszünk, lehetővé tesszük, hogy minden gyermek képességei szerint, a legjobb színvonalon teljesítse a tantárgyi követelményeket.

3.2 Óraterv a normáltanternvű osztályoknak NAT2020 (TIA/természettudomány-informatika-angol orientáció)

Normál tantervű osztályok								
Az 1-8 évfolyamok tantárgyai								
Heti óraszám / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8*							
Magyar nyelv		4*	3	4*	2,5	2,5	2	2
Irodalom		4	3*	3*	2,5*	2,5*	2*	2*
Matematika	5*	5*	4	4	4	4	4*	4*
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Angol nyelv			1	2	3	3	3	3
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Természettudomány					2	2		
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	2	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
összesen(felhasznált)	24	24	24	25	28	28	30	30
kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

3.3 Óratervezet a német nemzetiségi osztályoknak NAT2020

Német nemzetiségi tagozat								
Az 1-8 évfolyamok tantárgyai								
Heti óraszám / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7							
Magyar nyelv		3	3	4*	2,5	2,5	2	2
Irodalom		4	3*	3*	2,5*	2,5*	2*	2*
Matematika	4	4	4	4	4	4	4*	4*
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Idegen nyelv angol				0	0	0	0	0
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Természettudomány					2	2		
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Német nemzetiségi nyelv	5	5	5	5	5	5	5	5
Német nemzetiségi hon- és népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
összesen(felhasznált)	26	26	27	28	30	30	32	32
kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
maximális órakeret	27	27	27	28	31	31	33	33

A NAT ajánlása alapján a kötelező óraszámokon felüli szabadon felhasználható órákat (tantárgyanként maximum 1 órát) kék színnel és * jelöltük.

A normál tantervű osztályokban ötödik évfolyamon szakkör formájában további egy órában biztosítjuk, digitális kultúra tantárgy tananyagának elmélyítését illetve kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséggondozó munkára.

Az angol nyelv tanulása mellett, nyelvi tehetséggondozásra szakköri kereteken belül 3. osztálytól 8. osztályig a tanulócsoporthoz speciális igényei szerint biztosítjuk a lehetőséget.

A technika és tervezés tantárgyak keretében folyó pályaorientációs tevékenység és a műszaki tudományok gyakorlati megalapozása kulcsfontosságú tényező a tanulók tudatos pálya és szakmaválasztása során. Ezért nyolcadik évfolyamon szakköri keretben szervezzük a hagyományos, gyakorlatorientált és széleskörű szakmaismeretet tartalmazó technika szakkört.

3.4 Német nemzetiségi oktatás

A német nemzetiségi tagozat megalakulása, a beiskolázás elvei

Első királyunk, Szent István a nyugati kereszténységet választotta. Bajor Gizellát vette feleségül, akivel bajor papok, szerzetesek, lovagok, de kézművesek és parasztok is érkeztek hazánkba illetve városunkba. A törökdúlást a veszprémi püspökség területén a falvak egynegyede élte túl. A bécsi udvar illetve a helyi arisztokrácia és az egyházi méltóságok szervezésében zajlott le egy-egy betelepítési hullám, célja egyértelműen a magyar gazdaság fellendítése volt. A XVIII. században a korábbiak mellett hat újabb németek lakta terület jött létre, közülük az egyik Veszprém központtal.

Veszprémben a „Tizenháromváros” nevet viselő településrészen építenek maguknak új otthonot az érkező német családok. Ma Dózsaváros a városrész hivatalos neve, a történelmi elnevezése Temetőhegy. A hagyománytisztelők ma is így hívják. Itt található intézményünk. Elvértve találkozunk olyanokkal, akik még beszélik ősök nyelvét, ez elsősorban az idősebb korosztályban fordul elő. Örömmel tölt el bennünket, hogy a mai családok szívesen elevenítik fel elődeik hagyományait, és indíttatást éreznek, hogy ezt gyermekeiknek is továbbadják.

Ezen igények felmerülése kapcsán jött létre iskolánk német nemzetiségi tagozata 1997-ben. Az oktatási forma: német nemzetiségi nyelvoktató.

A tagozatra nincsen felvételi, aki itt szeretne tanulni, az lehetőséget kap rá. A tagozat iránt érdeklődők számára ősztől tavaszig tartó ovi-suli programot szervezünk, ahol játékos formában német és magyar nyelvi előkészítőt tartanak a leendő tanító nénik. E találkozások alkalmasak a kölcsönös ismerkedésre, valamint ráhangolják a gyerekeket az iskolai életre és a nyelvtanulásra.

A tagozat működésének célja és feladata

A nemzetiségi német nyelv oktatásának célja, hogy a magyar anyanyelvű, de német nemzetiségi származású családok gyermekei az elfelejtett, vagy meg sem tanult német nyelvet és a nemzetiségi kultúrát megismerjék, elsajátítsák. A tagozaton bárki tanulhat, aki elfogadja programunkat és célkitűzéseinket.

A nemzeti kisebbségi nevelés és oktatás célja egyúttal a tanulók nemzetiségi közösséghez való tartozásának erősítése is. Ezt a célt a nemzetiségi nyelv és kultúra közvetítésével, a nemzeti kisebbség sajátos helyzetének megismertetésével érhetjük el.

A nemzetiségi kultúra ismeretanyagának átadása a tanórán, a néptánc oktatáson, különböző műveltségi területek keretében, illetve tematikus kirándulások, programok során valósul meg. Alsó tagozaton az egész napos iskola keretein belül lehetőséget biztosítunk szakos tanítóink segítségével a tananyag délutáni gyakorlására, elmélyítésére.

3.4.1 Német nemzetiségi nyelv és irodalom

Nyelvtanításunkban a szóbeli és az írásbeli kommunikáció, a gazdag szókincs kialakítása prioritást élvez. Igyekszünk azonban a környékre jellemző régi, hagyományos, hétköznapi beszéd elemeit, a nyelvjárásokat felkutatni és tanítványainkkal azokat megismertetni.

A német nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyon belül a német nyelv elsajátítása mellett nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a gyermekek megismerkedjenek a német irodalom jeles képviselőivel, azok műveivel, ismereteket szerezzenek a német nyelvű országok földrajzáról, történelméről, kultúrájáról.

Az első évet szóbeli kezdő szakasszal indítjuk. Itt a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően játékos formában ismerkednek meg a német nyelv alapjaival. A második évfolyamon az írás-olvasás elsajátítása mellett a lexikai tudás fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. A harmadik évfolyamtól felfelé a beszédértési készség és a beszédkészség fejlesztését kezeljük kiemelten. Ezt természetesen fokozatosan, egymásra épülő nyelvtani ismeretek elsajátításával támasztjuk alá.

Célunk, hogy gyermekeinkben kialakuljanak a kommunikatív nyelvi kompetenciák, tehát, hogy használható nyelvtudás birtokába jussanak, melyet képesek legyenek egész életükön át fejleszteni és fenntartani.

1999 óta szervezünk nyelvi tábort az ausztriai területére, ahol iskolai foglalkozásokon vesznek részt tanítványaink, ezzel biztosítva számukra az anyanyelvi közegben való tanulást. Lengyel testvér-iskolánk diákjaival az egyik közvetítő nyelv szintén a német. Diákcsere kapcsolatot alakítottunk ki horvát iskolákkal, minden évben kölcsönösen vendégül látjuk egymást és projektek keretében ismerjük meg egymás kultúráját, szokásait. A közvetítő nyelv szintén a német.

A tagozaton tanuló gyerekeknek 8x180, azaz összesen 1440 nyelvórája van. Azok, akik megfelelő szorgalommal tanulják a nyelvet, alapos tudásra tesznek szert. Eddig végzett diákjaink közül szép számmal felvételiztek eredményesen a Lovassy László Gimnázium német nemzetiségi tagozatára, illetve más középiskolák német tagozatára. Több nyolcadikosunk sikerrel vette az alapfokú illetve középfokú nyelvvizsga akadályát.

Célunk, hogy a személyes témák és munkamódszerek ösztönözzék a tanulókat, hogy a német nyelvvel és kultúrával a tanórákon kívül is szívesen foglalkozzanak.

3.4.2 Német hon- és népismeret

A német hon- és népismeret oktatása évi 36 órában folyik évfolyamonként, önálló tantárgyi óra keretében. Célunk, hogy a gyerekek ismerjék meg a magyarországi németek hagyományait, történelmét, az általuk lakott területek földrajzi adottságait, nyerjenek betekintést egy németek lakta település életébe, ismerjék a naptári évhez és a valláshoz kötődő legfontosabb ünnepeket, ápolják a német dal- és néptánc kincset, ismerkedjenek meg a magyarországi németek nyelvjárásaival, valamint magyarországi német írók, költők műveivel. A témaköröket és óraszámokat a tantárgy helyi tanterve tartalmazza.

A nemzetiségi osztályok tanulói Veszprém és környéke illetve a Dunántúl német nemzetiségek lakta településeivel ismerkednek tematikus kirándulások keretében.

A nemzetiségi osztályokban tanulókkal és szüleikkel családfakutatást végeztünk. Sok olyan dokumentum került elő, ahol jól láthatóak a német gyökerek. Folyamatosan szervezünk gyűjtőmunkát a régmúlt tárgyainak bemutatására. Iskolánkban ezekből állandó kiállítást alakítottunk ki.

Intézményünk már rendelkezik német nemzetiségi hagyományos programokkal.

Szeretnénk, ha tanulóink a kisebbségi hagyományok őrzésével és ápolásával az európai kultúrát gazdagítanák és biztos nyelvtudásukkal érvényesülni tudnának az Európai Unióban.

A néptánc- és népdalkultúra ápolására alakult tagozatunk Gyöngyvirág táncsoportja, aminek minden tagozatos gyerek tagja. A foglalkozáson dalokat, játékokat és táncokat tanulnak a diákok. Aktív résztvevői vagyunk a megyei német nemzetiségi kulturális fesztiválnak. 2007 tavaszán mérettük meg magunkat először országos versenyen, ahol ezüstminősítést ért el a

táncsoport. Gyakran kapunk meghívást külföldi illetve anyaországi fellépésekre. Természetesen szívesen táncolunk megyei és városi rendezvényeken is.

Személyi és tárgyi feltételek

Nyelvtanáraink mindannyian jól képzett többdiplomások, rendelkeznek a német nemzetiségi oktatáshoz szükséges speciális képesítéssel is, és igyekeznek minden korosztály számára vonzóvá tenni a nyelvtanulást. Kreatív, innovatív személyek, akik rendszeresen képezik magukat mind itthon, mind anyanyelvi területeken. Szívesen kipróbálják magukat különböző, nyelvhez kapcsolódó szakmai fejlesztésekben is.

Könyvtárunk, szaktantermünk jól felszerelt eszközállománnyal rendelkezik, melyet folyamatosan bővítünk.

Szívesen alkalmazzuk a tanítás során az IKT eszközöket, melyek színesítik, gazdagítják a nyelvtanítási módszereket, a világhálón keresztül a tanterembe hozzák a világot.

Tanulóink számára lehetővé tesszük, hogy ötödik osztálytól az angol nyelvvel is megismerkedhessenek szakköri keretek között.

Módszerek

A német nyelv megtanulása és széleskörű használata alapfeltétele a német kisebbség, mint népcsoport fennmaradásának.

Fontosnak tartjuk a nemzetiségi német nyelv csoportbontásban történő tanítását.

Iskolánkban az olvasással és az írással a második osztályban kezdünk foglalkozni.

A természetes nyelv elsajátításának sorrendjét minden tanítási egységnél be kell tartani: hallás, beszéd, olvasás, írás.

A tanulók különböző tudása (előzetes ismereteik vagy képességeik) miatt fontos a differenciálás.

A nyelvtan a kommunikációt szolgálja. A nyelvi szabályokat induktív úton közelítjük meg, apró lépésekben sokoldalú gyakorlatokkal segítjük a bevést.

Az órák vezetése német nyelvű, mert a gyerekek értését és beszédképességét így fejleszthetjük, kivéve a nyelvtani fogalmak tanítását.

A kommunikáció fejlesztése kiemelt szerepet kap, melyet hatékonyabbá tehetünk különböző munkaformák alkalmazásával. (páros munka, csoport munka, projekt munka)

Fontosnak tartjuk, hogy a tanítandó szókincs életközeli legyen és kapcsolódjon a gyerekek érdeklődéséhez.

Törekedünk arra, hogy a tanulók aktív szókincsét folyamatosan gyarapítsuk, passzív szókincsüket aktivizáljuk.

Alsó tagozaton, a nyelvórákon kívül, német nyelvoktató diplomával rendelkező tanítóink kihasználják az egész napos oktatás nyújtotta lehetőségeket arra, hogy az anyanyelvhez hasonló természetes nyelvsajátítás módszerét alkalmazzák. A délutáni nevelő munka, a szabadidős tevékenységek, mesemondás, bábozás, színjátszás, barkácsolás rengeteg lehetőséget nyújt a német nyelv használatára. A délutáni tanóra alatt a délelőtti németórákon tanultakat elmélyítik, gyakorolják.

Mérések a nemzetiségi tagozaton

A tanulók tudásszintjét rendszeresen mérjük, melyek formáját, témáját és típusát a munkatervben határozzuk meg. A nyolcadik évfolyamos tanulók számára DSD vizsga lehetőséget és felkészülést biztosítunk.

Az országos idegen nyelvi kompetenciamérésben a mindenkor 6. és 8. évfolyam vesz részt.

Kapcsolataink

Nagyon jó kapcsolatokat ápolunk a Veszprémi Német Nemzetiségi Önkormányzattal. Kölcsönösen részt veszünk egymás programjaiban.

A Deutschklubbal együttműködési szerződést kötöttünk, közös projekteket valósítunk meg.

Szoros kapcsolatban vagyunk a Pannon Egyetemmel, hallgatókat mentorálunk.

A Veszprém-Passau Baráti Körrel kapcsolatot tartunk, látogatjuk egymás rendezvényeit.

Évente találkozunk a veszprémi Hriszto Botev és a Gyulaffy László Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola nemzetiségi tagozatos tanulóival és a kollégákkal. Célunk, hogy a gyerekek a közös feladatok és a közös nyelv révén megismerkedjenek egymással, a kollégák szakmai kapcsolata tovább mélyüljön.

Versenyek

A legfontosabb versenyek, vetélkedők:

- megyei német nemzetiségi kulturális fesztivál Városlődön
- országos német nemzetiségi nyelvi verseny
- német drámafesztivál Ugodon
- iskolánk szervezi meg a 3-4. évfolyam diákjai számára a megyei német versenyt

3.4.3 A nem nemzetiséghez tartozó tanulók nemzetiségi ismereteinek tananyaga

A nem német nemzetiségi tagozatra járó tanulókkal igyekszünk megismertetni a település német hagyományait, a betelepült ősök történetét, kultúráját. Szívesen látjuk őket a nemzetiségi tagozat rendezvényein is.

Tananyag:

Történelem:

- A magyarországi németek betelepülésének története, különös tekintettel a Veszprémbe érkezőkre (I. István király felesége bajor Gizella volt. Kíséretének tagjai az első német telepesek városunkban. A XVIII. századi császári és földesúri betelepítések)

Hon-és népismeret:

- A magyarországi németek hagyományai és népszokásai az évszakokhoz kapcsolódóan.
- Népviselet, lakókörnyezet.

Ének:

- Zenei kultúra, táncok.

3.5 Normál tantervű, TIA (természettudomány-informatika-angol orientáció) Angol nyelv

Az angol nyelv ismerete szükséges és elengedhetetlen napjainkban. Kitágult világunkban a mindennapi élet és a munkaerőpiac közvetítő nyelve. Az angol nyelv oktatása iskolánkban a normál tantervű osztályok programjában kap teret. Az első angol-számítástechnika orientációjú osztály 1996-ban indult. Nyelvoktatásunkat mindig is jellemezte a magas szintű szakmai munka. A tehetséges gyermekek mellett mindig is külön figyelmet fordítottunk a felzárkóztatásra is. Iskolánk 2003-ban elnyelte az Európai Nyelvi Díjat.

A szülők részéről egyre erősödő az igény a minél korábbi nyelvoktatás iránt. Mi a Dózsa iskolában pedagógiai megalapozottsággal, a korosztályhoz igazodó módszertani elvek mentén folytatunk korai nyelvoktatást csoportbontásban. Első és második osztályban szakkör formájában, harmadik évfolyamtól órarendbe építve oktatjuk az angol nyelvet. A tantervi előírásoknak megfelelően 4. évfolyamtól heti 2, felsőbb évfolyamokon 3 a heti óraszám. Iskolánk a magasabb szintű nyelvtudás elérése érdekében, nívócsoportos munkaformában illetve tehetséggondozó szakkörök formájában biztosítja az angol nyelv tanulásának lehetőségét. Nyelvi tanítóink, nyelvtanáraink magasan képzett pedagógusok, akik munkáját a pontosság, az innováció, magas színvonalú nyelvoktatás jellemzi. Ebben segíti őket könyvtárunk angol nyelvű könyvállománya. Nyelvi labor áll rendelkezésünkre. Rendszeresen tartunk órákat az informatika szaktantermekben is. Nyelvóráink nagy része IKT eszközökkel felszerelt termekben zajlik. Napi rendszerességgel alkalmazzuk a csoportmunka, pármunka, projekt munka nyújtotta lehetőségeket. Nyitottak vagyunk a folyamatos szakmai megújulásra, a tehetséggondozásra, ugyanakkor a felzárkóztatásra is. Diákjaink általános iskolai nyelvtudásukat összegző szóbeli nyelvi vizsgát tesznek 7. évfolyam végén. Tanulóinknak biztosítjuk a különböző versenyeken való indulás lehetőségét, a felkészítést.

Programok:

Az angol nyelvet tanuló osztályok különböző közösségformáló nyelvi programokon vesznek részt a tanév során:

- Halloween játszóház és kézműves délután alsó és felső tagozaton
- Christmas Carols
- Valentine's Day
- St. Patrick's Day
- Earth Day

Informatika

A normál tagozat kiemelt törekvése még az interdiszciplináris elv, vagyis a tantárgyak közötti átjárhatóság erősítése. Ennek köszönhetően az angol és az informatika szakterületek a mindennapokban is számos ponton összekapcsolódnak. A szaktantermek használatának esetében például napi szinten alkalmaznak diákjaink számítógépes ismereteket az angol nyelvórákon. Vagy éppen számítástechnika projektek esetében angol nyelvtudásukat hívják segítségül.

Az angol és az informatika mellett a normál tagozat szívügye a természettudományok felkarolása. Hisszük, hogy egyre nagyobb szükség van a tapasztalati tudásra, és tudjuk, hogy egyre nagyobb a kereslet a szakemberek, a mérnökök iránt. Modern világunkat teljes mértékben áthatja a technika és a technikai újdonságok. TIA (Természettudomány – Informatika - Angol) programunk segítségével már alsó tagozaton – délutáni foglalkozások keretében -

megismerkedhetnek tanulóink bizonyos természettudományos ismeretekkel, melyek előkészítik a felső tagozaton folyó munkát, megkönnyítik a pályaválasztást is.

3.6 A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai

3.6.1 Matematika

Iskolánkban a matematika oktatás célja a matematika kompetencia, a matematikai gondolkodás fejlesztése.

Kiemelt fejlesztési területek:

- a számok, az alpműveletek és alapvető matematikai összefüggések ismerete
- problémamegoldó gondolkodás és a döntési képességek fejlesztése
- a megértett és megismert ismeretek használata
- matematikai modellek alkalmazása a mindennapi helyzetekben
- a matematika nyelvén történő kommunikáció fejlesztése
- a hétköznapi gondolkodás segítése
- mások gondolatmenetének meghallgatása, megértése, saját gondolatok közlése, érveken alapuló vitakészség fejlesztése
- a megértésen alapuló gondolkodás kialakítása

Az ismeretek elsajátításában és a képességek terén jelentős egyéni különbségek mutakozhatnak a kiemelkedő matematikai tehetségektől a megértési nehézségekkel küzdőig. Ezért 7. és 8. évfolyamon **képességek szerinti bontásban** tanítjuk a matematikát, lehetőséget teremtve ezzel az egyéni igények szerinti haladásra.

Az iskola oktató és nevelő munkájában kiemelkedő szerepet kap a tehetséggondozás. **Matematika szakköreinken** lehetőséget biztosítunk a versenyekre való felkészülésre is. Az alábbi versenyeken rendszeresen indulunk és érünk el szép eredményeket: Bolyai Matematika Csapatverseny, Zrínyi Ilona Matematikaverseny, Sudoku verseny, Kenguru Nemzetközi Matematikaverseny, Varga Tamás Matematikaverseny, Megyei matematikaverseny.

A matematika munkaközösség célja a középiskolai központi felvétélre történő alapos felkészítés. Ennek érdekében nyolcadikos tanulóinknak a tanórákon kívül heti rendszerességgel **előkészítő foglalkozásokat** tartunk.

Tanulóink részt vesznek az országos **kompetenciamérésben**, melynek egyik része a matematikai kompetenciamérés. Célunk az országos átlag eredmények fölötti pontszámok elérése.

3.6.2 Magyar nyelv és irodalom, magyar nyelv, irodalom

*„Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek,
gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható.”
(Kosztolányi Dezső)*

A magyar nyelv és az irodalom tantárgy az anyanyelvi kulcskompetencia fejlesztésében játszik döntő szerepet, ezen kívül jelentősen hozzájárul a NAT-ban megfogalmazott általános kompetenciák megszerzéséhez: *a tanulás kompetenciái, a kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi,) a digitális kompetenciák, a személyes és társas kapcsolati*

kompetenciák, a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái.

Első évfolyamon a tantárgy neve: Magyar nyelv és irodalom. (Így az éves óraszámot sem bontjuk.) Értékelése szövegesen történik.

2-8. évfolyamon a tantárgyak neve: Magyar nyelv, illetve, Irodalom. Ennek megfelelően az éves óraszám is a két tantárgynál külön jelenik meg, illetve két osztályzat szerepel a bizonyítványban is.

A Magyar nyelv tantárgy osztályzata tartalmazza a nyelvtan, helyesírás, íráshasználat és a szövegalkotási ismeretek értékelését.

Az Irodalom tantárgy osztályzata tartalmazza az olvasás, szövegértés és az irodalmi ismeretek értékelését.

A tantárgyak alapvető célja és feladata

- az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás, képességének továbbfejlesztése
- újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása
- a szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás
- az elsajátított írástechnika illetve a helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése
- a nyelvi és az irodalmi kultúra fejlesztése
- az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása
- hatékony, önálló tanulás készségének, képességének fejlesztése
- a kritikus, a problémamegoldó és fogalmi gondolkodás fejlesztése

5-6. évfolyamon fontosnak tartjuk a sikeres iskolai tanuláshoz, az eredményességhez szükséges kompetenciák, készségek és a tudástartalom megalapozásának folytatását, illetve a tárgyi ismeretek mélyítését és bővítését az életkori és egyéni képességek figyelembevételével.

7-8. évfolyamon a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése történik, mely a sikeres középiskolai felvétel egyik kritériuma.

A magyar nyelv és az irodalom tantárgy fejlesztési területei, feladatai

1. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése, alkotása
2. Az olvasás, az írott szöveg megértése
3. Írás, szövegalkotás
4. A tanulási képesség fejlesztése
5. Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek
6. Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése
7. Ítéliképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése

Munkaközösségünk pedagógusainak munkáját a kor elvárásainak és kihívásainak megfelelő magas színvonalú szakmaiság, igényesség, módszertani gazdagság, empátia jellemzi. Ezek mindegyikére szükségünk van mindennapokban, hiszen tanítványaink képességei meglehetősen eltérőek.

A tanulási problémás diákjaink számára egyénre szabott feladatokkal, tanítási órán differenciálással igyekszünk segíteni a megértést, az ismeretek elsajátítását. Rendszeresek esetükben a *korrepetálások* is. Fejlesztőpedagógus kollégáinkkal együttműködve dolgozunk és tarjuk szem előtt a gyermekek érdekeit.

A tehetséges, kiemelt figyelmet igénylő diákjaink képességeit az alábbi szintereken igyekszünk kibontakoztatni:

- differenciált tanórai foglalkozások
- önként vállalt szorgalmi feladatok
- kutatómunka
- tanórán kívüli egyéni illetve csoportos fejlesztőfoglalkozások

Véleményünk szerint a tehetséggondozásnak, a képességek kibontakoztatásának tág teret adnak a **tanulmányi versenyek**. Rendszeresen indulunk a *TITOK Arany János anyanyelvi versenyen*, a *Bolyai Anyanyelvi Csapatversenyen*, a *Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei helyesírási versenyen*, a *Bendegúz Akadémia által hirdetett Nyelvész versenyen*. Büszkék vagyunk megyei, területi és országos eredményeinkre.

A középiskolába készülő 8. osztályosaink számára *felvételi előkészítőt* tartunk.

Ez idáig sikeresen szerepeltünk az országos kompetenciaméréseken. Továbbra is célunk az országos átlageredmények fölötti értékek elérése.

3.6.3 Német nemzetiségi nyelv és irodalom

Nyelvtanításunkban a szóbeli és az írásbeli kommunikáció, a gazdag szókincs kialakítása prioritást élvez. Célunk, hogy gyermekeinkben kialakuljanak a kommunikatív nyelvi kompetenciák, hogy használható nyelvtudás birtokába jussanak, melyet képesek legyenek egész életükön át fejleszteni és fenntartani.

A német nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyon belül a német nyelv magas szintű elsajátítása mellett nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a gyermekek megismerkedjenek a német irodalom jeles képviselőivel, azok műveivel, ismereteket szerezzenek a német nyelvű országok földrajzáról, történelméről, kultúrájáról.

Az első évet szóbeli kezdő szakasszal indítjuk. Itt a gyerekek életkori sajátosságaiknak megfelelően játékos formában ismerkednek meg a német nyelv alapjaival. A második évfolyamon az írás-olvasás elsajátítása mellett a lexikai tudás fejlesztése is kiemelt szerepet kap. A harmadik évfolyamtól a beszédértési készség és a beszédkészség fejlesztését kezeljük hangsúlyosan. Ezt természetesen fokozatosan, egymásra épülő nyelvtani ismeretek elsajátításával támasztjuk alá.

A tagozaton tanuló gyerekeknek heti 5 német órája van, ami évi 180, azaz összesen a 8 év alatt 1440 nyelvórát jelent. Azok, akik megfelelő szorgalommal tanulják a nyelvet, alapos tudásra tesznek szert. Eddig végzett diákjaink közül szép számmal felvételiztek eredményesen a Lovassy László Gimnázium német nemzetiségi tagozatára, illetve más gimnáziumok emelt nyelvi képzésére.

Több nyolcadikosunk sikerrel vette az alapfokú illetve középfokú nyelvvizsga akadályát is. Általános iskolai tanulmányaik befejezésével a nemzetközi szintű B1 nyelvi szint elérése a cél. Szorgalmas, céltudatos diákjaink a B2 szintet is teljesíthetik.

Diákjaink rendszeresen vesznek részt tanulmány versenyeken, megyei és országos szinten is szép eredményekkel büszkélkedhetünk.

Célunk, hogy a személyes témák és munkamódszerek ösztönözzék a tanulókat, hogy a német nyelvvel és kultúrával a tanórákon kívül is szívesen foglalkozzanak

3.6.4 Német hon- és népismeret:

A német hon- és népismeret oktatása évi 36 órában folyik évfolyamonként, önálló tantárgyi óra keretében. Célunk, hogy a gyerekek ismerjék meg a magyarországi németek hagyományait, történelmét, az általuk lakott területek földrajzi adottságait, nyerjenek betekintést egy németek lakta település életébe, ismerjék a naptári évhez és a valláshoz kötődő legfontosabb ünnepeket, ápolják a német dal- és néptánc kincset, ismerkedjenek meg a magyarországi németek nyelvjárásaival, valamint magyarországi német írók, költők műveivel. Szeretnénk, ha tanulóink a kisebbségi hagyományok őrzésével és ápolásával az európai kultúrát gazdagítanák, és biztos nyelvtudásukkal érvényesülni tudnának az Európai Unióban.

3.6.5 Angol nyelv

A Dózsa iskolában hosszú hagyománya van az angol nyelv tanításának. Büszkék vagyunk szakmai sikereinkre, melyeket egyrészt az állandó szakmai megújulásnak köszönhetünk, másrészt az óraszámokban is megjelenő elkötelezettségnek a magas színvonalú nyelvoktatás mellett.

Első osztálytól délutáni foglalkozás keretében kezdjük a nyelvoktatást. Ez folytatódik a második osztályban is. Harmadik osztályban egy tanóra, negyedik osztályban kettő, míg felső tagozatban heti három óra áll rendelkezésre melyet igény szerint tehetséggondozó szakkörökkel egészítünk ki. Ez kiváló lehetőséget ad arra:

- hogy összegezzük tanulóink nyolc év alatt elsajátított nyelvtudását,
- hogy felkészítsük diákjainkat a középiskolai nyelvi csoportbontások szintfelmérőire,
- hogy differenciált oktatást végezzünk a végzős diákok továbbtanulási irányainak megfelelően,
- hogy legtehetségesebb diákjainknak akár a nyelvvizsgára való felkészítést is biztosítani tudjuk.

Minden évfolyamon csoportbontásban történik a nyelvoktatás. Ez lehetőséget biztosít a differenciálásra, a nehezebben tanuló diákok felzárkóztatására, ill. a tehetséges, nyelvérzékkel megáldott tanulók tehetséggondozására.

Első és második évfolyamon vizuális-auditív nyelvoktatást végzünk, ami azt jelenti, hogy dalok-mondókák és a gyerekek rajzai segítségével rögzítjük az angol nyelv helyes hangzásvilágát. Harmadik-negyedik évfolyamon elkezdjük az írás oktatását és a szókincsbővítést. Az alsó tagozaton már megismerkednek a gyerekek az angol kultúrkör ünnepeivel, azokban aktívan részt vesznek, és gazdagítják az iskola angolos programjait. Ötödik és hatodik évfolyamon a beszédkészség fejlesztése kerül előtérbe, a mindennapi élethelyzetekben való kommunikáció begyakorlása a cél. A hetedik és nyolcadik évfolyam az önálló gondolkifejtés, a nyelvtani biztonság, a magas szókincs és a szép kiejtés elmélyítésének a tere. Szakmai irányelv az A2-es nyelvismereti szint elérése, azonban tehetséges diákjaink esetében ez a cél a B1-es nemzetközi nyelvismereti szintet is jelentheti. Nyolcadikos, továbbtanuló diákjaink sikeresen felvételiznek vezető gimnáziumok nyelvi osztályaiba. Számosan közülük leteszik az alapfokú nyelvvizsgát is.

3.6.6 Történelem

A történelem tanításának és tanulásának a célja olyan, hazánk és az emberiség múltjával kapcsolatos műveltség és képességek elsajátíttatása és elsajátítása, amely közös kommunikációs alapot szolgáltatva biztosítja egymás kölcsönös elfogadását a szűkebb és tágabb közösségek számára. Fontos a történelmi folyamatok megértetése és megértése is, olyan

történelmi tudat kialakítását megalapozva, amelynek révén egyrészt beláthatóvá válik, hogy a jelen a múlt történéseinek a következménye is; másrészt viszont az, hogy mai életünk hatást fog gyakorolni a jövő nemzedékek sorsára. A történelem tanulásának tehát nem pusztán az a célja, hogy megismerjük múltunkat, hanem az is, hogy jobban tudjunk tájékozódni a jelenben. Kiemelt cél annak érzékeltetése, hogy a magyar nemzet történelme sokféle egyéb nemzetiség és etnikum együttműködésének az eredménye is.

A múlt felidézésének igénye és az ehhez szükséges képességek fejlesztése csak akkor lehet eredményes, ha – figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait – élményszerű a tanítás. Az általános iskolai történelemtanításnak éppen ezért a múltat szemléletesen megjelenítő történettanításon kell alapulnia. A történetek a múlt színes, sodró valóságának, a valaha volt élet lehető lényegi teljességének képszerű felidézését jelentik. Segítik átélni a tanulóknak a történelmi valóságot, vagyis a segítségükkel juttathatjuk el őket a történelmi elemzésig, a megfelelő következtetések, általánosítások segítségével a tudományosan megalapozott történelmi ismeretek rendszeréhez.

Mivel az 5–6. évfolyamos tanulók gondolkodása konkrét, ezért esetükben a múlt képszerű megjelenítése különös jelentőségű. Ennek érdekében a történetek megjelenítésén alapuló és tevékenység-központú feldolgozás a történelemtanítás alapelve, melynek eszközei között fontos szerepet játszik a jeles történelmi személyiségek bemutatása, valamint az egyes korok embereinek mindennapjait bemutató életmódtörténet. A 7–8. évfolyamos tanulók gondolkodása már inkább elvont fogalmi szintű, amely képes a múlt valóságát az általánosítás magasabb szintjén, sokoldalúbb történelmi összefüggésekbe ágyazva feldolgozni. A történelem képszerű megjelenítését jelentő történettanításra itt is szükség van, mely azonban már komolyabb elemzéssel társul, mivel ezek a tanulók képesek a történelem megismerésének, a jelenségek elemzésének magasabb szintjére is.

A tananyag tevékenység-központú feldolgozása a kompetencia elvű képzés folyamatában a fejlesztési feladatok révén valósul meg. A tananyag elsajátítása elsősorban tanulói tevékenységgel lehetséges, a tevékenységek elvégzésére irányuló képességek fejlesztése pedig különböző típusú feladatok révén történik. A történelem megismeréséhez az ismeretszerzés és tanulás, a kritikai gondolkodás, a kommunikáció, valamint az időben és térben való tájékozódás járulnak hozzá a legsajátosabb módon. Fontos, hogy a tanulók – az élethosszig tartó tanulás igényének megfelelően – képessé váljanak ismereteket meríteni szűkebb környezetükből, történetekből, könyvekből, képekből, tömegkommunikációs eszközökből, a világhálóról, statisztikai adatokból, grafikonokból, diagramokból, tárgyi és szöveges forrásokból és más ismerethordozókból. Az is lényeges, hogy az ezekből szerzett ismereteket egyre önállóbban és kritikusabban értelmezzék, és tudjanak belőlük következtetéseket levonni.

A *társadalmi és állampolgári ismeretek* témakörei a társadalmi gyakorlatra összpontosító szocializációs célú tartalmi egységek, amelyek komplex módon reagálnak a diákokat közvetlenül érintő társadalmi jelenségekre. Problémafelvetésük és szóhasználatuk olyan tudományterületekre épül, mint a szociológia, a szociálpszichológia, a politológia, a jogtudomány, a közgazdaságtan és a média tudománya. Az e témakörökben megjelenő ismeretek fontos szerepet játszanak a társadalom múltjára és jelenére vonatkozó tudás összekapcsolásában. Egyúttal alapokat kínálnak annak megértéséhez, hogy miként működik a társadalom, az állam és a gazdaság, amelyben saját maguk és családjuk mindennapi élete zajlik.

A történelem, illetve a társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek témaköreihez tetszés szerint, több helyen is hozzá kapcsolhatók a *médiaismeret* tartalmi, melyeket úgy érdemes beépíteni a helyi tantervbe, hogy azok egyszerre segítsék az adott tartalom jobb megértését, valamint az általános iskolai médiaoktatás fejlesztési céljainak megvalósulását. A kerettantervben megjelenő média tartalmak közvetlenül beépíthetők a történelem 7–8. évfolyam anyagába, de különálló egységként is feldolgozhatók.

3.6.7 Állampolgári ismeretek

Az állampolgári ismeretek tantárgy tanulása révén a **tanuló támpontokat kap a mindennapi életben történő tájékozódásához**. Az alapvető ismeretek elsajátításán túl lehetőség nyílik a készség- és képességfejlesztésre, olyan tevékenységek kipróbálására és gyakorlására, amelyek segítik felkészülését a felnőtt szerepekre, megalapozzák a tájékozott, nyitott és érdeklődő személyiség és felelős polgári mentalitás kialakulását. A tantárgy fontos terepe a közösségért történő felelősségvállalás kialakításának, hazaszeretet, a nemzeti öntudat kialakításának és megerősítésének, a haza iránti kötelezettségek megismerésének.

Az új tantárgy először a 7–8. évfolyam nevelési-oktatási szakaszában jelenik meg, miközben – közös tanulásterületen osztozva – több szállal kötődik a történelem, valamint az erkölcs és etika tantárgyakhoz.

Az állampolgári ismeretek tantárgynak is célja a pénzügyi tudatosság megalapozása és a fenntarthatóság kritériumainak megismertetése, ezért – mind az általános iskolai, mind a középiskolai képzés záró szakaszában – épít a földrajz keretében tanult gazdasági és pénzügyi ismeretekre.

Az állampolgári ismeretek tantárgy a *Nemzeti alaptantervben* rögzített alábbi **kulcskompetenciákat fejleszti**:

- A digitális kompetenciák
- matematikai, gondolkodási kompetenciák
- személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A **tanulói munkaformák** között fontos szerepet kap a projektmunka, az önálló kutatás, gyűjtőmunka, prezentációk készítése.

3.6.8 Digitális kultúra

Az informatika példátlan gyorsaságú fejlődése tagadhatatlan. Ma már szinte elképzelhetetlen számítástechnikai, médiahasználati, és kommunikációs-technológiai tudás nélkül érvényesülni a munkaerőpiacon. Az informatika emelt szintű oktatása iskolánkban 1996-ban kezdődött. Mára a NAT óraszámain felül, szakköri órák keretében valósítjuk meg a digitális kultúra szerteágazó területein a tehetséggondozó munkát..

Célunk, hogy a gyerekek sajátítsák el a számítógép-kezelés alapjait, mozogjanak otthonosan a számítástechnikai környezetben: felhasználói szinten tudják kezelni a számítógépet és perifériáit. Szerezzenek tapasztalatokat az informatikai eszközök és információhordozók használatában. Legyenek képesek a számítógéppel való interaktív kapcsolat tartására, tudják alkalmazni az operációs rendszer és a segédprogramok legfontosabb szolgáltatásait. Iskolai feladataik megoldásához és a mindennapi tájékozódáshoz tudják önállóan és biztonságosan használni a világháló nyújtotta lehetőségeket.

Az informatika keretein belül iskolánk az elmúlt években pályázatok segítségével a legmodernebb technikai megoldások (pl. LEGO robot, 3D nyomtató, motor-szimulátor) birtokába jutott, melyek kéz közelbe hozzák a jövőt. Az informatika termék korlátozott

befogadóképessége miatt a tantárgy maximum tizenöt fős csoportokban tanítható. A digitális kultúra részterületeinek nagyobb mélységben történő megismerésre, tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök keretein belül nyújtunk lehetőséget az érdeklődő tanulók számára.

3.6.9 Környezetismeret

A környezetismeret tantárgy a Természettudomány és földrajz tanulási terület bevezető tantárgya, mely az alsó tagozat 3–4. évfolyamán jelenik meg.

A tantárgy épít az 1–2. osztályos olvasás, valamint a technológia és a matematika tantárgy keretein belül történő fejlesztésre.

A tantárgy legfontosabb célja, hogy a gyermekek életkori sajátosságaira, kognitív fejlődésére, valamint kíváncsiságára építve képessé tegye őket szűkebb és tágabb környezetük, valamint saját testük megismerésére, a változások megértésére, alapvető ok-okozati összefüggések meglátására.

A tanulók a természettudományos ismeretszerzés és -feldolgozás módszereire épülő tevékenységek révén, cselekvő úton szereznek tapasztalatokat, aktívan vesznek részt a fejlesztés folyamatában. A megismerési módszerek (megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, mérés és kísérlet) elsajátításán és alkalmazásán keresztül fejlődnek azon alapvető képességeik (megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képesség, mérési technika, kísérletezéshez szükséges képességek), melyek a természettudományos megismeréshez szükségesek, valamint kialakulnak az ezekhez nélkülözhetetlen alapvető szokásaik is. A tantárgy tanulása során tehát erősíthető a környezet iránti érdeklődés, felelősségvállalás.

Alapvető fontossággal jelenik meg a tantárgy céljai között az egészség megőrzése és az egészséges életvitel összetevői közötti összefüggés felismerése, az egészséges életmód szokásainak alakítása, valamint az egészséget károsító hatások tudatos kerülésére való nevelés.

A tantárgy céljaiból következik, hogy szükségszerűen szervesen kötődik a hétköznapi élethez, s így erősen gyakorlatorientált. Nem ismereteket tanít meg a gyermekek számára, hanem a gyermekek saját tevékenységeinek tapasztalatai által készíti elő a fogalomalkotást.

A tevékenységek végzése során szerzett élmények biztosítják a megismerés és felfedezés örömet, ezáltal hozzájárulnak ahhoz, hogy folyamatos legyen a tanulók motivációja arra, hogy a természettudományok és a földrajz tárgykörébe tartozó problémákat minél mélyebben megismerhessék, megérthessék.

Eközben a tanulók a mindenki által elérhető és alkalmazható természettudományos műveltség alapjainak birtokába jutnak.

3.6.10 Természettudomány (5-6. osztály)

A tantárgy legfőbb célja a tanulók természet iránti érdeklődésének fenntartása. Olyan gyerekek nevelése, akik nyitottak a világra, felismerik a problémákat, keresik a jelenségek okait, következtetéseket tudnak levonni a tapasztalt tényekből, képesek kérdéseket megfogalmazni, és életkoruknak megfelelő válaszokat találnak a felvetődött kérdésekre. Ez a gondolkodásmód segít eligazodni a természeti és társadalmi környezetben, egyben kitágítja a világ megismerésének lehetőségét, a mindennapokban jól hasznosítható tudás megszerzését szolgálja. A korábban megszerzett ismeretekre és készségekre épülve fejleszti a természeti jelenségek megfigyelésének a képességét, fölkelte a megfigyelt jelenségek magyarázata iránti

igényt, előkészíti a természettudományos megismerés módszereinek alkalmazását, és megalapozza a 7. évfolyamtól induló természettudományos tárgyak: a biológia, a fizika és a kémia, valamint a földrajz tanulását.

A tantárgy a 10–11 éves tanulók holisztikus világképéhez illeszkedve – a lehetőségekhez mérten – egységben mutatja meg az élő és élettelen világ jelenségeit, folyamatait, kölcsönhatásait. A megismerés során az elsődlegesen tapasztalati úton szerzett elemi ismeretekre építve fokozatosan fejlődik a diákok természettudományos fogalmi rendszere, alakulnak absztrakciós szintű ismereteik. A természetben, illetve a tanulók közvetlen környezetében megfigyelhető, tapasztalható jelenségek, folyamatok elemzése, kísérleti modellezése, az oksági összefüggések feltárása során formálódik a diákok természettudományos szemlélete.

A tantárgy fontos szerepet tölt be a megismerési módszerek elsajátításában, a természettudományos gondolkodásmód megalapozásában, a természethez való pozitív attitűd alakításában. Az iskolai tanulás folyamatába szervesen beépülnek a tanulóknak az élet különféle területein a legkülönbözőbb forrásokból és tapasztalatokból szerzett ismeretei, csakúgy, mint előzetes élményei, közvetlen tapasztalásai. Ez nemcsak a tanulás hatékonyságát, hanem a tanulási motivációt is erősíti. Az ismeretszerzés nem öncélú, hanem a gondolkodás és az önálló tanulás fejlesztését szolgálja. A használható tudás megszerzése lehetőséget nyújt ahhoz, hogy a tanuló új szituációban a tantárgyi kereteken kívül is sikeresen alkalmazza tudását. Az egyéni tapasztalatszerzésre épülő tanulás, a tevékenységközpontú módszerek, az IKT-eszközök alkalmazása, a vita és az érvelés olyan élményekhez juttatják a diákokat a tantárgy tanulása közben, amelyek elősegítik a természethez való pozitív viszonyulásuk fennmaradását, és hozzájárulnak a természettudományok iránti érdeklődés felkeltéséhez.

3.6.11 Biológia (7-8. osztály)

A biológia tanításának célja, hogy az 1-6. évfolyamon megszerzett ismeretekre, készségekre és képességekre építve a tanulókkal megismertesse az élő természet működését, annak törvényszerűségeit, tudatosítsa az ember és környezetének valamint egészségének elválaszthatatlan kapcsolatát, valamint kialakítsa az új ismeretek önálló megszerzésének igényét.

Az általános iskolai biológia tantárgy két évfolyamra kiterjedő anyaga két igen különböző ismeretkört tartalmaz. A 7. évfolyam a növény és állatvilággal foglalkozik, melyben a természettudományban megkezdett hazai életközösségek táplálékláncot alkotó egyedeinek morfológiai, életmódbeli jellemzőinek feldolgozását a távoli tájak hasonló feldolgozása, majd az élővilág rendszerezése követi. Ennek az évfolyamnak ökológiai szemléletformáló anyaga a környezeti nevelést tekinti fő feladatának. A 8. évfolyamban az ember teste, életműködése és egészsége a tananyag. Kiemelt nevelési feladat az egészséges életmódra nevelés.

Az ismeretek alkalmazására vonatkozó követelmények egymásra épülnek: 7. évfolyamon csak a tananyagból megismert optimálistól való eltérés felismerése a követelmény, 8.-ban az információk kritikai feldolgozása is az.

Az egyik legfontosabb nevelési cél, hogy alakuljon ki a tanulóknak a környezetük és egészségük védelmének igénye.

Nagy hangsúlyt fektetünk a következő fejlesztési területekre:

- a beszélt nyelven alapuló elvont gondolkodás fejlesztése
- tapasztalati jelenségek gondolati feldolgozása

- logikus gondolkodásra nevelés
- ismeretek gyakorlati alkalmazása
- problémaérzékenység fejlesztése
- önálló, logikus, tudományos gondolkodásra nevelés

A 7. évfolyamon heti 2 órában, a 8. évfolyamon heti 1 órában tanulják a diákok a biológiát - interaktív táblával, szemléltető eszközökkel felszerelt szaktanteremben.

A városban működő **természettudományos laborok** lehetőséget adnak az általános iskolák számára is. Évente több alkalommal a 7. és 8. évfolyam tanulóival laborgyakorlaton vehetünk részt, ami nemcsak színesíti, hanem hatékonyabbá teszi a tananyag elsajátítását.

A tantárgy tanítása során szerepet kap a tehetséggondozás is. Igyekszünk külső előadókat, egy-egy tudományterület képviselőjét is meghívni iskolánkba.

Rendszeresen csatlakozunk a városi rendezvényekhez: állatok világnapja, fenntarthatósági rendezvények, víz világnapja, Föld napja, állatkert által szervezett programok, vetélkedők.

3.6.12 Földrajz (7-8. évfolyam)

A tanterv a NAT 7-8. évfolyamok követelményeit dolgozza fel. A meghatározott órakeret értelmében a földrajz tantárgy a helyi tantervben 7. évfolyamon heti 1 órát 8. évfolyamon heti 2 órát kapott. A tantárgy ismeretanyaga az 5-6. évfolyamos természettudomány tantárgy földrajzi ismeretanyagára épül. A tantárgy a világban való eligazodáshoz kíván nyújtani praktikus ismereteket a tanulóknak. Ezen ismeretek elsajátításában legfontosabb a tanulók tapasztalatszerzése. A folyamatban a kreatív tanulói és tanári munkára helyezzük a fő hangsúlyt.

A földrajz tantárgy célja megismertetni a tanulókat a szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi jellemzőivel. Elősegíteni, hogy reális kép alakuljon ki bennük a Magyarország világban elfoglalt helyéről. Annak érdekében, hogy a tanulók kötődjenek a hazai természeti és társadalmi értékeinkhez, fontos megismerniük azokat. Célunk, hogy a tanulók az iskola befejezésekor legyenek képesek önállóan az okfejtő térképolvasásra. Tudjanak vizsgálni, pontos megfigyeléseket végezni, valamint az így szerzett ismereteiket tudják elemezni és ezek alapján alkossanak önálló véleményt.

Fontos, hogy a gyerekek érzékennyé váljanak környezetük állapota iránt. A környezeti nevelés elősegíti a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy képesek legyenek a környezeti válság elmélyülésének meggátolására, elősegítve a társadalmak fenntarthatóságát, miközben megóvják az élő természetet.

Elvárás még, hogy a tanulók ismerjék fel a földrészek, a tipikus tájak, az országok sajátosságait, kapcsolatait és képesek legyenek ezek összehasonlító elemzésére. Értsék meg, hogy a társadalmi-gazdasági élet eseményei hogyan befolyásolják az egyes országok társadalmának fejlődését és az ott élő emberek életét. Tudatosuljon bennük, hogy az emberek különböznek egymástól, de mégis emberi mivoltukban egyenrangúak

3.6.13 Fizika (7-8. évfolyam)

Az általános iskolai fizikatanítás célja az **életlen természetre** vonatkozó ismeretek rendszerezése, és a további tanulmányokhoz szükséges alapok kialakítása. Az iskolai munka során gondot fordítunk arra, hogy a gyerekek megfogalmazzák a fizikai jelenségekkel kapcsolatos elképzeléseiket, leírják a környezetükben lejátszó kölcsönhatásokat. Fontos a

tanulók érdeklődésének felkeltése a természeti jelenségek megértése iránt. A **kísérletek**, megfigyelések segítségével a gyerekek ellenőrizhetik elképzeléseiket.

A fizika mélyebb megértése elképzelhetetlen önálló tanulás, ismeretszerzés, ismeretfeldolgozás nélkül. A **természettudományos kompetencia** fejlesztésével megalapozzuk az önálló ismeretszerzési készséget.

A Vetési Albert Gimnáziumban működő **természettudományos laborba** évente több alkalommal ellátogatunk, ahol a tanulók kísérletek segítségével mélyítjük el a már tanult ismereteket.

3.6.14 Kémia (7-8. évfolyam)

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Alapvető feladat – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy a tanuló fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Témák:

1. Tudomány, technika, kultúra. Tudománytörténet.
2. Anyag, kölcsönhatás, energia, információ. Anyagok.
3. Rendszerek. Tér, idő, nagyságrendek
4. A felépítés és a működés kapcsolata. Szervetlen és szerves anyagok.
5. Állandóság és változás. Állapot.
6. Az ember megismerése és egészsége. Önfenntartás.
7. Környezet és fenntarthatóság. Élő és élettelen környezeti tényezők.

Szervetlen kémia

- Az elemek és vegyületek szerkezete
- Az elemek és vegyületek fizikai és kémiai tulajdonságai és ezek anyagszerkezeti értelmezése
- Az elemek és vegyületek előfordulása
- Az elemek és vegyületek legfontosabb felhasználásai
- Az elemek és vegyületek jelentősége

Kémiai számítások

- Az anyagmennyiség
- Az Avogadro-törvény
- Oldatok, elegyek
- A képlettel és a reakcióegyenlettel kapcsolatos számítások. A tömegmegmaradás.

A fent felsoroltakhoz elengedhetetlen a mindennapi életünket meghatározó, tapasztalati úton szerzett tanulás folyamatában a gyakorlati és kísérleti órák megtartása. A tanórákon folyó kísérletezés elősegíti a tanulók manuális fejlődését, mindemellett segíti a tanulást, látványos és maradandó élményt nyújt. Kísérletezés egyenrangúságot eredményez, előnyhöz juthatnak a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű tanulók is.

3.6.15 Vizuális kultúra

A vizuális nevelés legfőbb célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a látható világ jelenségeinek megértéséhez. A képzőművészet, vizuális kommunikáció, tárgy- és környezetkultúra a vizuális kultúra tantárgynak olyan részterületei, amelyeknek a tartalmai végigkísérik a közoktatásban a vizuális nevelést.

Iskolánkban a tantárgy oktatása tevékenység, illetve gyakorlatközpontú, ahol alapvető fontosságú a játékos-kreatív szemlélet. A vizuális kultúra tantárgy átfogó célja: segíteni a

tanulókat abban, hogy képesek legyenek az őket érő hatalmas mennyiségű vizuális és térbeli információt felismerni, feldolgozni, értelmezni. A vizuális nevelés kiemelt fontosságú feladata a kreativitás működtetése, illetve fejlesztése, a kreatív képességek kibontakoztatása.

A rajz - és vizuális kultúra tantárgy legfontosabb célja a tanulók látáskultúrájának fejlesztése, a gyermekek szemléletmódjának alakítása. Ennek segítségével képessé válhatnak az őket körülvevő világ vizuális információáradatának feldolgozására. Ezeket a virtuális ismereteket kell a bevált (hagyományos) technikai eszközeinkkel kombinálnunk a rajz órákon.

Intézményünkben évek óta képzőművészeti szakkör is működik.

A szakkör foglalkozásain sokféle grafikai és festészeti technikával ismerkedhetnek a tanulók. Élményen alapuló tematikus kompozíciók mellett természet utáni tanulmányok grafikai megjelenítése, illusztrációk készítésére is alkalmuk nyílik a diákoknak.

A színes technika szerepe is nagy hangsúlyt kap, hiszen a színek gyakran a gyermekek személyiségét is tükrözik. Különösen nagy jelentősége van a rajzpályázatoknak, ezáltal egyfajta megmérettetésben is részük lehet a gyerekeknek. A szakkör feladata a felvételre való felkészítés is, ami többnyire csendélet-beállítások festéséből, tónusos ábrázolásából áll. Mivel az iskola rendelkezik kerámiaégető kemencével, agyagplasztikák, szobrok, kerámiaedények készítésére is lehetőség van.

3.6.16 Ének-zene

Az ének-zene tantárgy tanításának legfőbb céljai megismertetni a gyermekeket az éneklés és a zenélés örömeivel, valamint kulcsokat adni számukra a zene élményt nyújtó megismeréséhez, megértéséhez és élvezetéhez. Ezeknek a céloknak az elérését segíti a kiválasztott repertoár.

Az iskolai zenepedagógiai munka Kodály Zoltán alapelveire épül, az aktív éneklést és zenélést szorgalmazza, tradicionális népzene és igényes műzene alapul. A zenei hallásfejlesztés a relatív szolmizáció segítségével történik. A klasszikus remekművek értő befogadása fejleszti az érzelmi intelligenciát. A tananyagon keresztül a tanulók megismerik népzene és más népek zenéje, nemzeti zenei kultúránk és a klasszikus zene, a jazz, valamint a populáris műfajok igényes szemelvényeit. Az ének-zene óra elsősorban a pozitív zenei élmények és gyakorlati tapasztalatok megszerzésére irányul.

Az ének-zene tanítása során a fejlesztési célok nem válnak szét élesen órakeretre, tananyagegységekre. Minden órán sor kerül éneklésre, készségek fejlesztésére és zenehallgatásra. A fejlesztési célok mindig az előző ismeretanyagra, elért fejlesztésre építve, komplex módon jelennek meg.

A tantárgy fejlesztési céljai:

- Zenei reprodukció
 - éneklés (egyéni és közös éneklés)
 - generatív és kreatív készségek fejlesztése
 - kottaolvasás
- Zenei befogadás
 - zenehallgatás
 - zeneelméleti és zenetörténeti alapismeretek

A tantárgy tanítása során szerepet kap a tehetséggondozás is. Az **énekkari** órákon fejleszthető tovább a tiszta, kifejező éneklés, a többszólamú darabokkal pedig az egymásra figyelés is. A Gyerekkarral szerepelünk a városi kórustalálkozón, és iskolánk egyes rendezvényein.

A nemzetiségi tagozaton életre hívtuk a **nemzetiségi kórust**, mellyel minden évben részt veszünk Városlődön, a nemzetiségi iskolák kulturális seregszemléjén, és a nemzetiségi tagozat egyes programjain.

3.6.17 Etika/hit és erkölcsan

A nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései szerint az általános iskola 1-8. évfolyamán az Etika/hit és erkölcsan tantárgy oktatása kötelező tanórai keretben történik. Az Etika tantárgy anyagához 1-8. osztályban a NAT azon a fejlesztési követelményei és közműveltségi tartalmai az irányadók, amelyek az életkori sajátosságoknak megfelelő beszélgetési témákat, magatartásmintákat, életvezetési szokásokat közvetítenek.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény az iskolai keretek között folyó hitoktatás szervezését, tartalmának meghatározását és felügyeletének ellátását minden nevelési-oktatási intézménytípus esetén az adott egyház és az adott egyház nevében eljáró jogi személy hatáskörébe utalja.

3.6.18 Dráma és színház

„Játszani is enged...”

A dráma és tánc tantárgy nem elméleti tudás tanítását helyezi a középpontba, hanem a drámajáték eszköztárának megismerését a tanulók saját tevékenységén keresztül. Tevékenységközpontúsága, az élményeken alapuló tapasztalat, megértés lehetővé teszi a nehezen megfogalmazható gondolatok, érzelmek kifejezését, a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztését. Erősíti az összetartozás érzését, közösség- és személyiségépítő. Alkalmas arra, hogy a konfliktusokat, problémákat a drámajáték segítségével elemezzük, segítheti a megoldások megtalálását. Bizonyos drámai, színházi elemek beemelése más tanórákba segíti a megértést, fejleszti a gyerekek fantáziáját, rögtönző képességét. Ugyanakkor lehetőséget ad arra is ez a tantárgy, hogy a más területeken elsajátított ismereteiket, készségeiket a drámában, a bábjátékban alkalmazni tudják a tanulók. Örömmel tapasztalják a drámát tanító kollégák, hogy ezeken a foglalkozásokon olyan gyerekek is megnyílnak, akik más tanórákon visszafogottabbak, nehezen teremtenek kapcsolatot.

- A dráma és tánc tantárgy fejlesztési céljai, területei
- Csoportos játék és megjelenítés
- Rögtönzés és együttműködés
- Dráma alapfogalmai, azok alkalmazása, dramatizálás
- Történetek feldolgozása
- Megismerő- és befogadóképesség fejlesztése

Lehetőség szerint igyekszünk alkalmat teremteni arra, hogy diákjaink ellátogassanak a Kabóca Bábszínházba, illetve a városunkban működő színházak valamelyikébe, hogy megismerkedjenek az ott folyó munkával. Az ismeretek átadása a többi tantárgy tanóráiba integrálva, a helyi tanterv szerint megfogalmazott irányelvek szerint történik.

3.6.19 Technika és tervezés

Iskolánkban a **Technika és tervezés** tantárgy a követelmények teljesítésén túl szakmai együttműködést és motivációs támogatást nyújt más tantárgyaknak, valamint színesíti a szabadidős és egyéb tevékenységeket. Változatos eszközparkunk állandó szereplője a napközis foglalkozásoknak, iskolai rendezvényeknek. Járműveink (gokartok, quad, segédmotoros kerékpár, kerékpárok, rollerek), csúcstechnikai modelljeink (robotok, távirányítós autó, hajó, repülőszerkezetek) s egyéb eszközeink nem csak a tanórai ismeretek elsajátítását, hanem a diákok érdekltségének megteremtését és a szabadidő értelmes eltöltését is szolgálják.

A tanórákon a saját és más tárgyakban megalapozott elméleti ismeretek folytatásaként, nagyobb részt gyakorlati tevékenység, szerszám (eszköz) használatot magában foglaló alkotó munka zajlik.

Mind a szülők, mind a gyerekek igényére tekintettel folyik a felkészítés az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten a felnőttkori életre; a technikának, mint a természet és az ember közé épülő **mesterséges környezetnek** a megismerésére és szakszerű alkalmazására.

A tantárgy a kiindulópontja több iskolai, városi szintű kezdeményezésnek (Nyitott műhely; eredményes pályázatok), s innen indult útnak a mára megyei iskolákat is bevonó technikai fejlesztő verseny, a Veszprémi Virtuális Ipari Park.

A **Technika és tervezés** tantárgy oktatása a főépület pincéjében kialakított szaktanteremben folyik. A helyszín három meghatározó paramétere a levegő (szellőzés), a fény és a munkavégzéshez rendelkezésre álló terület. A teremben 4 asztal kerülhetett elhelyezésre. Ennél nagyobb zsúfoltság sem a munkavédelem, sem a tűzvédelem (menekülési lehetőség/útvonal biztosítása) szempontjából nem lehetséges. Az asztalok mérete és állapota legfeljebb 15-16 fő egyidejű foglalkoztatására alkalmas. A szerszámkészlet a csoportbontásnak megfelelően került kialakításra, készletezésre. A munkabiztonságra tekintettel a szerszámok használata, a személyiségfejlesztő munkavégzés fentiek alapján továbbra is az eddigi gyakorlat szerint, csoportbontásban valósítható meg.

3.6.20 Hon- és népismeret

A hon- és népismeret tartalmazza a népünk kulturális örökségére leginkább jellemző sajátosságokat, nemzeti kultúránk nagy múltú elemeit, a magyar néphagyományt. Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek, amelyek a család, az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza, a Kárpát-medence, a magyar nemzet és a Magyarországon élő népek megismeréséhez, megbecsüléséhez, velük való azonosuláshoz vezetnek. **Segíti a közösségi, nemzeti azonosságtudat kialakítását.** Megalapozza és áthatja a különböző tanítási területeket. Rendszerezett ismeretanyagként lehetőséget teremt a magyar népi kultúra értékeinek megismerésére, a különböző kultúrákat, a környezet értékeit megbecsülő és védő magatartás, illetve a szociális érzékenység kialakítására.

A tantárgy megalapozza a tanulók nemzeti önismeretét, nemzettudatát, a tevékeny hazaszeretetet. Tudatosítja a tanulóban, hogy először minden népnek a saját hagyományait, nemzeti értékeit kell megismernie, hogy azután a nemzetiségek, a szomszéd és rokon népek, valamint a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket, a köztük lévő kölcsönhatást is megérthesse. Ösztönöz a szűkebb és tágabb szülőföld, a magyar nyelvterület és a Kárpát-medence hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére, a még emlékeztetőből felidézhető vagy az élő néphagyományok gyűjtésére. **Lehetőséget biztosít a Határtalanul! programban történő részvétel néprajzi megalapozásához.** Bővíti a tanulók művelődéstörténeti ismereteit, erősíti a hagyományőrzést, kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülését. A tananyag épít az általános iskola korábbi évfolyamain tanult magyar nyelv és irodalom, ének-zene, vizuális kultúra, valamint testnevelés tantárgyakban megjelenő népköltészet, népzene, népművészet és néptánc ismeretekre. A tanulók előzetes tudásának figyelembevételével bővíti

tovább a népi kultúra területeit. A rendszerbe foglalt ismeretanyag támogatja a meglévő tudáselemek aktivizálását, az új ismeretek rögzítését.

A tananyag központi eleme a néphagyományok élményszerű megismerése, amelyben a tanulók cselekvő és alkotó módon vesznek részt, tapasztalati úton és személyes élményeken keresztül is jutnak el az elméleti ismeretekig, az összefüggések meglátásáig. **A tanulói munkaformák** között kiemelkedő szerepet kap a *kooperatív csoportokban* történő együttműködés. A pedagógusnak a tanulási folyamat koordinálása mellett törekednie kell az önszabályozó tanulás kiépítésére, a belső motiváció növelésére, melyben fontos szerepet játszik a személyes érintettség. Ezért minden témakörben jelentős szerepe van a tanulók *önálló gyűjtőmunkájának* és az erre épülő *tudásmegosztási gyakorlat erősítésének*, a *prezentációs készség fejlesztésének*.

Egy-egy témakör komplex megismerése, élményszerű feldolgozása *megvalósítható témahetek, tematikus hetek vagy projektnapok* keretében is, amelyek lehetővé teszik az ismeretek többféle kontextusban történő vizsgálatát.

3.6.21 Testnevelés

Az 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről rendelkezik a mindennapos testnevelés bevezetéséről. A törvény szerint az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg.

A mindennapi testnevelés céljai:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének legalább alapfokú ismereteket.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

A mindennapos testnevelés formái:

- testnevelés órák
- tömegsport foglalkozások
- tehetséggondozó sportkörök
- edzések
- szabadtéri sportok, mozgás
- néptánc
- közösségi sport
- természetjárás
- kirándulás

A mindennapos testnevelés megvalósítása

A mindennapos testnevelés bevezetésével a helyi tantervben 3 óra a délelőtti tanítás során valósul meg, 2 órát a közismereti órák után biztosítunk a gyerekeknek. A foglalkozások alól a vonatkozó jogszabályokban meghatározott módon adunk felmentést, melyet havi rendszerességgel ellenőrizzük.

Fontos szerepet játszik a mindennapos testnevelés az egészségtudatos életmódra történő nevelésben, a megfelelő mennyiségű és minőségű mozgástapasztalat biztosításában és a természetes mozgáskedv megőrzésében.

A 2. és 3. évfolyamokon a városi uszodában történik az úszásoktatás megszervezése.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján mérjük a tanulók fizikai állapotát és edzettségét. A méréseket a testnevelést tanító szaktanár végzi ősszel és tavasszal 1-8. osztályokban. A mérések az állóképességet, gyorsaságot, izomerőt célozzák meg. A felmérés értékeléséhez az atlétika többpróba pontrendszere ad támpontot.

Összehasonlítási lehetőséget nyújtunk a tanuló:

- előző évi eredményéhez
- év eleji eredményéhez
- osztályátlaghoz képest.

Igény esetén fogadóórán és szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket gyermekük fittségéről.

Alapfelmérések:

- 60 m futás
- távolugrás
- 400 m futás
- 800 m futás
- 2000 m futás
- kislabdadobás
- kötélmászás

Kiegészítő mérés: testtömeg, testmagasság. A nem központi mérések tartalma megváltoztatásának jogát a szakmai munkaközösség fenntartja.

3.7 A választható tantárgyak, foglalkozások (Nkt. 46.§ 6. b)

A kerettanterv és a helyi tanterv között csekély a mozgástér.

- A választható tárgyak közül a Etika/hit és erkölcstan tantárgy közül az egyik kötelezően választandó, a Nkt. szerint.
- A választható foglalkozások: szakkörök, sportkörök, tehetséggondozó, felzárkóztató, kézműves, művészeti, zenei foglalkozások, iskolánk jogkörletéhez kapcsolódó TIA foglalkozások, pályázati tevékenységből adódó speciális tartalmú foglalkozások (LEGO matek; Robotika, 3D képalkotás, stb)

A nem kötelező, tanórai és tanórán kívüli foglalkozások

E tevékenységi formák kiválasztásában a diákönkormányzat, valamint a szülői közösség véleménye figyelembe vételével dönt a nevelőtestület. Formái: napközi, tanulószoba, a tehetséggondozó, felzárkóztató programok, szakkörök, énekkar, sportkörök, tanulmányi kirándulások, múzeumlátogatások, erdei iskola. A napközi és a tanulószoba illetve a szakkörök

választása egy tanévre szól. A nem kötelező foglalkozásokon való részvétel lehetőségéről a tanuló sajátos helyzetét figyelembe véve az osztályfőnök dönt, illetve javaslatot tesz.

3.7.1 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Általános alapelvek

Az osztályba sorolás elsődleges kritériuma a törvényesség, a beiratkozás során megnyilvánuló szülői igény. Szempont továbbá a sorrendiség, valamint a pedagógiai súlypontozás.

A csoportbontás elvei

A csoportbontás pedagógiai lehetőség. A tanulók képesség szerinti csoportba sorolása kiváló lehetőséget biztosít a lassabban haladók és a tehetséges tanulók számára egyaránt, hogy a számukra ideális tempóban és mélységben sajátítsák el a tananyagot. A csoportképzésre az osztályokban, vagy évfolyamokon a tanuló egyéni képességei és teljesítménye alapján kerül sor.

Matematika tantárgy esetében 7. és 8. évfolyamon az évfolyam szintű képesség szerinti csoportbontást alkalmazzuk. Ezzel is növelve az esélyt mind a lemaradók mind a gyorsabban haladók számára. Magasabb létszámú évfolyamok esetén a hatékonyabb munkavégzés érdekében három osztályból négy csoportot hozunk létre.

A német nemzetiségi tagozaton az alapképességek megerősítése érdekében az 1. és 2. évfolyamon a matematika és magyar tantárgyak heti óraszámából egy-egy órát lehetőség szerint csoportbontásban szervezünk meg. A német nyelv oktatása első évfolyamtól csoportbontásban történik. A 4. év végén megírt nyelvi mérés alapján a továbbtanulás sikere és a DSD I nyelvvizsga hatékonysága érdekében képesség szerinti nívócsoportos nyelvoktatást biztosítunk.

A technika és tervezés valamint a digitális kultúra tantárgyak esetén az órákon a csoportbontást elengedhetetlenné és szükségszerűvé teszi a terem befogadóképessége, a biztonságos munkavégzéshez szükséges terület biztosítása.

A nyelvórák csoportbontása részben névsor szerint, részben képességek szerint történik. Erről a szaktanárok és az osztályfőnökök döntenek a tanulócsoporthoz összetétele, létszáma és pedagógiai, szakmai szempontok figyelembevételével.

A csoportok szervezése egy tanévre szól! Év végén az érintett szaktanárok áttekintik a csoportok teljesítményét és összetételét. Pedagógiai, szakmai szempontok szerint alakítják ki javaslatukat a csoportok további alakulásáról. Tanév közben a csoportváltás csak különösen indokolt esetben lehetséges és engedélyezhető. A tanulók csoportba sorolásáért az igazgató felel, engedélyezi azt, a szaktanárok javaslatát figyelembe véve.

Eljárásrend:

- június 30-ig a szaktanárok a munkaközösség- vezető és az osztályfőnök szakmai és pedagógiai szempontok alapján közös javaslatot tesznek a csoport összetételére
- a tanév első napjáig az igazgató dönt a csoportba sorolásról

Egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A foglalkozások 45 percesek. Az órák között szünetet kell biztosítani. Napközi tanulószoba szervezése során elsősorban a szülők igényeinek, a jelentkezésnek megfelelően hozzuk létre a csoportokat. A jelentkezők csoportba sorolásánál elsődleges szempont az osztályok, tagozatok évfolyamok szerint azonos csoportok kialakítása.

Szakkör, sportkörök, énekkar szervezés során törekszünk a széleskörű lehetőségek biztosítására. Figyelembe vesszük a tanulók és a szülők igényi mellett a humánerőforrás

jellemzőit és a technikai feltételeket. Ezek az alkalmak az iskola tehetséggondozó munkájának jelentős részét jelentik.

A fejlesztő foglalkozások szervezésénél elsősorban a szakvéleményben foglalt feladatok ellátására, illetve a partner intézmények szakembereinek bevonására koncentrálunk.

3.8 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során az érvényes jogszabályok figyelembe vételével a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközt és digitális tananyagot használnak az adott műveltségterület feldolgozásához, amelyet hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak.

A nyomtatott és digitális taneszközökön túl néhány tantárgynál - pl: testnevelés, technika és tervezés, vizuális kultúra, matematika - egyéb taneszközre is szükség van az eredményes munkához.

Cél: Minden pedagógus a munkáját legeredményesebben segítő, tanítványai tudását legjobban kiaknázó tankönyvet, taneszközt használhasson.

Helyi szintű alapelvek - tankönyv:

- a tanár és a tankönyv közötti összhang, azonosulás vagy alkalmazkodás figyelembe vétele
- a tankönyv szerepe a pedagógus felkészülésében, tanmenet és óratervezés készítésében
- a tankönyv tanórai kiaknázásának lehetőségei
- a tankönyv, mint közös nevező a számonkérésben, értékelésben
- a tantestület egysége, illetve a módszerek tudatosítása
- évfolyam szinten egységes tankönyvhasználat- csak indokolt esetben legyen eltérés
- lényeges kiválasztási elv a tankönyvek szakmai minősége, időtállósága
- a tankönyv legyen jól áttekinthető, szerkesztésével, tipográfiájával a tanulást segítő

Alapelvekre épülő szempontok:

1. Az iskola arra törekszik, hogy bővítse a normatív támogatásból a könyvtár számára vásárolt nyomtatott tankönyvek és digitális tananyag körét. (**Tankönyvtár - különgyűjtemény bővítése**- kivétel 1-2. évfolyam)
2. Érvényesítjük a német nemzetiségi tankönyvek kiválasztására, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók speciális tankönyveire, taneszközeire vonatkozó lehetőségeket.
3. Az egyes tantárgyak könyvei egymásra épüljenek, a tankönyvekhez lehetőleg munkafüzet is tartozzon.
4. A tankönyvrendelés módja a Szervezeti és Működési Szabályzatban leírtak szerint történik.

Helyi szintű alapelvek- taneszközök

- A kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösség ajánlásai alapján a szaktanár határozza meg az iskola helyi tantervének megfelelően.
- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt iskolánk honlapján tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

3.9 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

3.9.1 Egész napos iskola

Az egész napos iskola célja és feladata:

- óvodából az iskolai átmenet megkönnyítése
- alapkészségek fejlesztése
- egyenletesebb terhelés biztosítása
- felzárkóztatási esély megteremtése
- tehetséggondozás
- tartalmas, értékes elfoglaltság nyújtása az életkori sajátosságokat figyelembe véve

Az egész napos iskola:

- A gyermekkel két nevelő dolgozik, megosztva egymás között a tantárgyakat, illetve biztosítva, hogy a gyermek az iskolában, a nevelő segítségével tanulja meg, készítse el a házi feladatot, közben sajátítsa el az önálló tanulás fortélyait, így megkönnyítheti a szülők mindennapjait.
- Mindkét nevelő egyaránt vezet tanítási órákat és tanórán kívüli tevékenységeket. Így többféle tevékenység közben ismerheti meg a gyerekeket, gyakorolhat rájuk hatást, nevelő és gyerek között kedvezőbb kapcsolat alakulhat ki.
- Mivel a nevelők irányítják a saját tanítási óráikra való felkészülést is, rendszeresen szerezhetnek tapasztalatokat saját tanítási óráik hatékonyságáról. ennek folytán nagyobb az esély arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat egységessé váljék.
- A tanórai és tanórán kívüli (közéleti, művelődési, munka, játék, sport, egyéb) tevékenységek egységes pedagógiai folyamatot képeznek.
- Nagyobb teret kap a gyermekek öntevékenysége, mely az életkori sajátosságokhoz igazodik.
- Gazdagodik a választható tevékenységek kínálata, mely a tanulók fejlődési-fejlettségi szintjéhez igazodik.
- Az étkezésnél a kulturált étkezési szabályok, szokások, illetendő kommunikáció kialakítására nyújt lehetőséget.
- A nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon szervezzük meg, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak./ Nkt. 27. § 2./
- A délelőtti és a délutáni tanórák és az egyéb foglalkozások is 45 percesek, melyen belül a tanítók és betanító szaktanárok, a tanulók illetve a csoport fizikai és mentális állapotának megfelelő differenciált, változatos munkaformákat alkalmaznak.
- Ügyeletet biztosítunk 18 óráig.
- A tanuló a délutáni tanórák alól nem kaphat felmentést.
- Hiányzásnak minősül, amit a haladási és mulasztási naplóban is dokumentálunk- az óratervhálóban feltüntetett tanórák alóli hiányzás.
- Megvalósulhat a tehetséggondozás és felzárkóztatás.
- Két nevelő dolgozik a gyerekekkel, megosztva egymás között a tantárgyakat.
- Délelőtti folyamán csak négy órát tartunk és utána egy nagyobb szünet következik, ami biztosítja a nagyobb pihenési időt.
- Lehetővé tesszük a gyermekek számára, hogy az iskolában a nevelő segítségével sajátítsák el a tananyagot, és készítsék el a házi feladatot.
- Közben az önálló tanulás fortélyait is megtanulhatja.
- Ezzel megkönnyíti a szülő mindennapjait.
- Délutáni tanórák (főleg készségtárgyak), foglalkozások (korrepetálások, felzárkóztató foglalkozások, tehetséggondozás, házi feladat- készítés, szabadidő hasznos eltöltési formái)

4. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Pedagógiai programunk és munkánk egyik legfontosabb részének tekintjük az értékelést. A tanítás-tanulás folyamatában a tanulói megnyilatkozások dicsérete, a pedagógus biztatása, mind-mind az értékelés része. Fontosnak tartjuk leszögezni, hogy a tanári értékelés nem azonos az osztályozással.

4.1 Az értékelés alapelvei

- A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében figyelembe vesszük az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit. Tiszteletben tartjuk emberi méltóságukat, arra törekszünk, hogy az értékelésnek személyes jellege legyen.
- Fontosnak tartjuk, hogy a tanulókkal szemben egyértelmű elvárásokat támasszunk, és az azokhoz igazodó mérési stratégiákat már a tanulási folyamat elején ismertessük számukra.
- Az értékelés során figyelembe vesszük a tanulók közti különbségeket, a különféle környezeti feltételeket, az eltérő idegrendszeri érzés és az egyéni képességek kölcsönhatását, a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat.

4.2 A tanulók teljesítményének értékelése

- A követelmények azt a teljesítményszintet jelzik, amelyet valamely anyagrész-vagy egy-egy tantárgy-tanulása után várunk el a tanulóktól. A követelmények jelentik a tanulás értékelésében a viszonyítási alapot.
- Osztályzatot adni csak azoknak a tananyagelemeknek a tudására lehet, amelyekre a követelmények vonatkoznak. Az érdemjegyek differenciálására ad lehetőséget a feladatok nehézsége, összetettsége, illetőleg a gyermek számára biztosított pedagógiai segítségadás mértéke.

4.3 A teljesítménymérés rendszere

A teljesítmények mérésekor a bemenet és kimenet-szabályozás elvét érvényesítjük.

A teljesítménymérés módszereinél a diagnosztikus mérés tartalmi és fogalmi felépítéséhez igazodva előtérbe kerülnek a 4., 6., 8. évfolyamokon a tanév eleji, év közbeni és tanév végi tantárgyi mérések, munkaközösségi jogkörben is.

A tanulói teljesítménymérés másik fontos területét a tantárgyi és az átfogó képességmérések alkotják, melyek szoros kapcsolatban vannak az iskola személyiségfejlesztő pedagógiai alapjával.

A tanulói teljesítménymérések követelményeit és módszereit a helyi tanterv, az egyes tantárgyakhoz kapcsolva tartalmazza.

Az éves, periodikus országos mérést a 6. 8. évfolyam számára, fontosnak is tartjuk, nemcsak kötelezőnek.

4.4 A tanulói teljesítmény értékelésének céljai

- Segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását,
- hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról,
- lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, újratervezésére, a célok újra definiálására és a továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja.

4.5 Az értékelés formái

- A diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelés a tanulás kezdetén, azaz a tanulók előzetes tudásának feltárására irányul. Kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására.
- A formatív (fejlesztő-formáló) értékelés a tanulás folyamatában, azaz a tanulási hibák és nehézségek feltárására, segítségre irányul. Ez nem csak az értékelő számára jelent tudatosítást, hanem az értékelteknek is, mert információkat kapnak az önértékeléshez, kitalálásra ösztönzi őket.
- A szummatív (lezáró-minősítő) értékelés a tanulási szakasz végén, azaz a tanuló teljesítményének viszonyítása a követelményekhez. A tanulók teljesítménye a pedagógiai programban meghatározott kategóriák alapján minősítésre kerül. A helyi tantervben meghatározott követelmények alapján egy bizonyos szint alatti eredménnyel nem léphetnek tovább.

4.6 Az értékelés kategóriái

A tantervi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél a nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez. E mellett figyelembe kell venni, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott- fejlődött-e vagy hanyatlott- az előző értékeléshez képest. Vagyis az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, egyéni haladására, képességeire.

Szóbeli szöveges értékelés

- tájékoztatjuk a tanulókat a tanórákon és a tanórán kívüli feladatvégzéseik során teljesítményükről, magatartásukról
- hétvégén heti értékelés során értékeljük munkáikat
- a tanulók értékelik egymás munkáját és önértékelést végeznek
- a szülőknek fogadóórán, szülői értekezleten tájékoztatást adunk a tanulók teljesítményéről, viselkedéséről

Írásbeli szöveges értékelés

Területei

- 1. évfolyamtól 2. évfolyam félévéig
- 1-8. évfolyam: magatartással, szorgalommal, teljesítménnyel kapcsolatos dicsérő vagy elmarasztaló bejegyzések (lásd még: A jutalmazás és büntetés helyi rendszere)

Formái

- szabadon fogalmazott értékelő szövegek (tanárok, tanítók egyénileg fogalmazzák meg)
- írásbeli munkák végére kerülhet, akár kiegészítve a mennyiségi értékelést, motiváló, differenciáltabb értelmezést adó, segítő céllal
- 1-8. évfolyamon az I. és a III. negyedév értékelése, ha a tanuló tanulmányi előmenetele ezt indokolja / meghatározott szempontok szerint/
- dicsérő vagy elmarasztaló bejegyzések
- meghatározott, a nevelőtestület, ill. a munkaközösségek által elfogadott, összehangolt stílusú és tartalmú értékelő mondatok, szavak adják az értékelés kereteit /Az ajánlott mondatbankot a nevelőtestület évente felülvizsgálhatja./

4.7 Értékelés a 1-2. évfolyam

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, értékelni a tanuló munkáját. A szöveges értékelés mondatbankját a

1. sz. melléklet és a KRÉTA rendszer tartalmazza. A mondatbak szabad alkalmazásával a tanulók személyre szabott értékelést kapnak.

Az értékelést követő összegző értékelés fokozatai:

- **Kiválóan teljesített** minősítést kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani. /100-95%/
- **Jól teljesített** minősítést kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Segítségre van szüksége az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni. /94-85%/
- **Megfelelően teljesített** minősítést kap az a tanuló, aki a tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, annak alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes. /84-65%/
- **Felzárkóztatásra szorul** az a tanuló, aki a tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni. /64-0%/ Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, akkor a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét, mely során meg kell határozni a továbbhaladás feltételeit.

Kimagasló teljesítmény esetén a **tantárgyi dicséret** kerül bejegyzésre.

4.8 Értékelés 2-8. évfolyamon

Második év végétől nyolcadik év végéig félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét **osztályzattal** minősítjük. A félévi és év végi osztályzatot az évközi **érdemjegyek** határozzák meg.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján *ajánlott* elvégezni:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-40%	Elégtelen (1)
41-59%	Elégséges (2)
60-74%	Közepes (3)
75-90%	Jó (4)
91-100%	Jeles (5)
100%	Kitűnő(5*)

A tanulónak csupán a helytelen viselkedése, kötelességteljesítésének elmulasztása, felszerelésének hiányossága miatt szaktárgyi elégtelen érdemjegy nem adható. A füzetrend a tantárgyi értékelésnél félévenként vehető figyelembe.

Az osztályzatok/érdemjegyek kritériumai

- **Jeles (5):** ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindent alkalmazni képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni. Tudása, annak alkalmazása készség szintű. A

tanulóközpontú munkaformákban, megbízhatóan dolgozik, együttműködő, vezető szerepet tölt be.

- **Jó (4):** ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak. A kérdésfelvetés nem jellemzi. Tudása, annak alkalmazása megalapozott. A tanulóközpontú munkaformákban megbízhatóan dolgozik, együttműködő.
- **Közepes (3):** ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, társai és nevelői segítségére (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Teljesítménye hullámzó. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond. A tanulóközpontú munkaformákban együttműködő, de bizonytalan és irányításra szorul.
- **Elégséges (2):** ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a tovább haladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Rövid válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Feladatvégzése során folyamatos segítségre, megerősítésre szorul. A tanulóközpontú munkaformákban bizonytalan, sok segítségre, irányításra van szüksége.
- **Elégtelen (1):** ha a tantervi követelményeknek nevelői útbaigazítással, segítséggel sem tud eleget tenni. A tanulóközpontú munkaformákban a közös munkába nem tud bekapcsolódni.

A különféle feladatlapokat, felméréseket, amelyek az osztályozás tárgyát képezték, egy évig meg kell őrizni.

Kimagasló teljesítmény esetén **tantárgyi dicséret** adható. Ez a félévi értesítőben „dicséretes ötös” (5d) bejegyzést jelent, az év végi bizonyítványban **kitűnő minősítés** kerül bejegyzésre. A tantárgyi dicséretet érdemel az a tanuló, aki a tanulmányi munkájában céltudatos, törekvő, eredményes, munkavégzése igényes, pontos, kötelességtudata fejlett, rendszeresen végez szorgalmi feladatokat, részt vesz tanulmányi versenyeken, illetve szakkörökön. A bizonyítvány 22. oldalán a JEGYZET rovatban a következő bejegyzést kell tenni: „**A kitűnő minősítés jelentése: jeles és tantárgyi dicséretben részesül.**”

Nevelőtestületi dicséret adható annak a tanulónak, akinek a főbb tantárgyakból kitűnő minősítés szerepel a bizonyítványában és tanulmányi versenyeken is bizonyított.

4.9 A szóbeli és írásbeli számonkérés az iskolai gyakorlatban

A számonkérés lehetőség a tanuló számára ismereteinek közlésére, az adott témakörben tudásának összehasonlítására az osztály többi tagjával és a tanár elvárásaival.

A tanórákon szóban és írásban számolnak be a tanulók a tudásukról. Az ellenőrzés kiterjedhet a korábban tanult, de a tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A teljesítmények rendszeres szóbeli értékelése minden pedagógus oktató-nevelő munkájának része, az osztályozás és írásbeli értékelés módjai évfolyamtól, tantárgytól függően változhatnak.

Szóbeli számonkérések

Ennél a számonkérési módnál a legfontosabb nevelési célunk, hogy fejlesszük a tanuló szóbeli kifejezőképességét. A szóbeli felelettel lehetőséget biztosítunk a diáknak arra, hogy a nyilvánosság előtt egy megadott témáról röviden kifejtthesse tudását, véleményét, vagy egy közösen létrehozott produktumot bemutathasson. Így javulhat a tanulónak az a képessége, hogy véleményét a mindennapi életben is várhatóan bátrabban és sikeresebben fogja kifejteni. Egy-

egy felelet során a többi diák a hibákból tanulva saját tudását is rendszerezheti, pontosabbá teheti, ezáltal fejlődik társ- és önértékelésük. A feleleteket a tanár, illetve a társak rövid szóbeli értékelése követi, rámutatva a teljesítmény értékeire, hiányosságaira.

A szóbeli számonkérések formái

- szóbeli felelet: az előző tanítási órákon feldolgozott ismeretanyag számonkérése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján
- órai munka: az órai munkába való bekapcsolódás, aktivitás, az órai munkavégzés minősége alapján
- önálló kiselőadás: egy adott téma önálló feldolgozása, kutatómunka bemutatása
- a tanulóközpontú munkaformák során létrehozott produktumok egyéni, vagy csoportszintű bemutatása

Írásbeli számonkérések

A folyamatos írásbeli számonkérés ösztönzi a diákokat a rendszeres tanulásra. Ez a számonkérési mód lehetőséget nyújt a tanulónak és a tanárnak is, hogy lemérje az eddigi munka hatékonyságát, és mivel a tanár a csoport minden tagjának tudásszintjéről visszajelzést kap, ez befolyásolhatja a továbbiakban a tanulási folyamat irányát, a tanár módszereit is.

Az írásbeli számonkérés formái

- **Írásbeli felelet** (röpdolgozat): A röpdolgozat írásának időpontját a tanár nem köteles előre bejelenteni. A röpdolgozat tartalma egy adott témakör kisebb részletét öleli fel. A kidolgozásra fordított idő függ a tantárgy sajátosságától, és nem veheti igénybe az óra teljes időtartamát.
- **Teszt, tudáspróba:** Egy rövidebb témakör lezárásaként alkalmazható számonkérési forma, amit a tanár előre köteles bejelenteni.
- **Szódolgozat:** Idegennyelv órákon egy témakörhöz tartozó szó- illetve kifejezésgyűjtemény válogató kikérdezése. A helyesírás értékelése évfolyamtól függően súlyozható.
- **Írásbeli házi feladat:** Értékeléséről a pedagógus szabadon dönt, de a sikertelen, vagy az el nem készített házi feladat nem büntethető rossz érdemjeggyel. Ennek értékelése a tanuló szorgalmához számít.
- **Témazáró dolgozat:** A témazáró dolgozattal a tanár a tanulóknak egy nagyobb témakörbeli tájékozottságát, ismereteinek mélységét méri fel. Mivel ez az ellenőrzési forma a diákoktól lezáró-rendszerező felkészülést igényel, a tanár a témazárót nem íratthatja meg váratlanul. (150%-os súlyozással szerepel az átlagszámítás illetve a félévi és évvégi osztályzat megállapításánál)
- **Év eleji és év végi felmérések:** Az év eleji felmérés célja az aktuális tudásszint felmérése, a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése. Az év végi felmérés a tanév tananyagának alapkövetelményeit méri.
- **Diagnosztizáló mérések** (a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint mérésére szolgál, célja csak tájékozódás, nem osztályozható)

Az írásbeli dolgozat értékelése

Az írásbeli munkák értékelésénél is érvényesül a tanári szabadság, hiszen egy-egy dolgozat értékelési szempontjai és a szempontok súlyozása nagyban függhet az adott tantárgytól, témakörtől, a tanulói csoport összetételétől. A dolgozatokat elemi részfeladatokra bontva, pontozva kell javítani, értékelni. A százalékosan kiszámolható teljesítményt érdemjegyre kell váltani.

Gyakorlati számonkérések

A számonkérés ezen formája elsősorban a készségtárgyak esetében alkalmazható. Ide tartozik az önállóan végzett gyűjtőmunkák ellenőrzése és értékelése is.

A projektmunka értékelése

Ha a projekteknek konkrét tantervi tartalomhoz köthető céljuk van, akkor a pedagógiai értékelés egyik feladata annak a meghatározása, hogy vajon ezeket a tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítik a tanulási folyamat eredményeként a gyerekek. Ilyen esetben olyan értékelési módszereket alkalmazunk, amelyeket a konkrét tananyagtartalomhoz, a képességek, készségek fejlesztéséhez kapcsolódó eredményesség mérésénél alkalmazunk.

A projektekben végzett munka azonban más szempontokból is értékelendő. A projektek - mint amúgy minden oktatási folyamat - átfogóbb nevelési, fejlesztési célokat is szolgálnak; az ezekben való előrehaladást is értékeljük.

A projekt eredményének kvalitatív értékelési szempontjai lehetnek például:

- milyen a produktum színvonala az előre megadott követelményekhez képest
- milyen az együttműködés színvonala
- az *egyének* hogyan tudtak együtt dolgozni a csoporttal,
- a projekt kivitelezése során tanúsított kreativitás,
- az önálló munkavégzés fejlődése,
- hogyan érezték magukat az egyének projekt ideje alatt,
- a projekt megtervezésének folyamata, és a terv érvényesülésének mértéke

Munka közben folyamatosan zajlanak az értékelési folyamatok, de a végén természetesen szükség van elkülönült, megszervezett értékelésre is. Ennek lényege nem a pedagógus értékelése, hanem a csoportok és az egyes gyerekek önértékelése.

A beszámoltatások rendje

- A szaktanár szabadsága eldönteni mit, mikor és milyen formában kér számon a tanulóktól.
- A **számonkérés gyakorisága** legyen összhangban a heti óraszámmal
 - heti egy óraszám esetén félévente legalább három
 - minden más esetben havonta legalább egy alkalommal kerüljön rá sor
 - a számonkérés eloszlása legyen egyenletes
- A tanév során ügyelni kell az írásbeli és a szóbeli **számonkérések arányára**.
- Tantárgyspecifikusan minden tanuló legalább egyszer kapjon lehetőséget szóbeli beszámolóra a tanév során.
- **Témazáró dolgozat** írására a témaköröknek megfelelően évente 3-4 alkalommal kerüljön sor.

A témazáró dolgozatokat egy héttel előbb be kell jelenteni.

Egy iskolánpra lehetőleg egy ilyen típusú dolgozat kerüljön, egy héten pedig háromnál több nem tervezhető.

Fontos alapelv, hogy a szummatív dolgozatokat valamennyi diák megírja, amennyiben valaki hiányzás miatt elmulasztja azt, egy későbbi egyeztetett időpontban be kell pótolnia.

A témazáró dolgozat 150%-os súlyozással szerepel az átlagszámítás illetve a félévi és évvégi osztályzat megállapításánál.

Az osztályozás, értékelés és ennek közlése a diákokkal 10 munkanapon belül megtörténik. Ettől csak indokolt esetben lehet eltérni.

- **Az év eleji és az év végi felmérést** általában többórás ismétlésnek kell megelőznie, előre be kell jelenteni. Az év végi felmérések eredménye témazáró értékű jegynek felel meg.

Valamennyi pedagógus köteles a tanulóra vonatkozó minden érdemjegyet és írásos bejegyzést a KRÉTA naplóba a közléstől számított két munkanapon belül bejegyezni.

- A számonkérés minden formájánál figyelembe vesszük az SNI- és BTM-s tanulók értékelés alóli mentesítésére, és a kötelezően előírt segítségük biztosítására vonatkozó előírásokat. (Nkt 56.§1.; 20/2012. EMMI 68.§ 4. és 71.§ 3.)

4.10 Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Napközi

5-6. osztályban a gyermekek és a szülők igényeinek figyelembevételével napközit szervezünk. A napközis tanórák 45 percesek.

Két fontos feladatunk itt az étkeztetésen túl a nyugodt légkör és a szakszerű segítségnyújtás biztosítása a tanórákon, illetve a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése. Naponta egy-két tanóra áll a tanulók rendelkezésére a másnapi felkészülésre és az egyéni felzárkóztatásra. A gyerekek érdeklődésének megfelelően kulturális vagy kézműves és sportjáték foglalkozást tartunk a napközis éves munkaterv szerint.

Tanulószoba

A tanulószobai környezet biztosítja az önálló tanulás, önálló ismeretszerzés lehetőségét, és az ahhoz szükséges eszközök elérhetőségét (célnak megfelelő könyvtár, internet hozzáférés). A tanulószobai tanórák 45 percesek. A 7-8 évfolyam részére kínákozó lehetőség, osztályfőnöki, szaktanári javaslatra, szülői kérésre. A beiratkozástól a részvételt a tankötelezettség teljesítésének tekintjük, egy tanévre szól. A kiiratkozást csak rendkívül indokolt esetben, írásos kérelem esetén engedélyezi az igazgató.

Házi feladat

Iskolánkban a házi feladat adásának célja a tantárgyi követelmények teljesítéséhez szükséges ismeretek elmélyítése, a tanultak emlékezetbe vésése, az ismeretek további gyakorlása és bővítése. A tantárgyak sajátosságaitól függően iskolánkban a házi feladatok alábbi típusait alkalmazzuk:

- szóbeli tanulás
- írásbeli feladatmegoldás
- prezentáció, ill. kiselőadás készítése
- gyűjtő és kutatómunka a könyvtárban, az interneten
- rajzos vagy gyakorlati feladatmegoldások
- projektmunka
- versenyfeladatok (tehetséggondozás)

A házi feladatok iskolánkban alkalmazott formái:

kötelező házi feladat

Célja: a tantervi követelmények teljesítéséhez, a tananyag elsajátításához szüksége képesség- és készségfejlesztés, a következő tanítási órára történő felkészülés.

szorgalmi vagy ajánlott házi feladat

Célja: a képességfejlesztés, a tanulók érdeklődésében és felkészültségében megmutatkozó egyéni különbségek figyelembevételével az ismeretek bővítése, kiegészítése, új ismeretek szerzése.

Az otthoni és napközis felkészüléshez az alábbi elveket és korlátokat alkalmazzuk:

- A tanultak begyakorlása érdekében a tanulók otthoni (napközis és tanulószobai) felkészülés formájában szóbeli és írásbeli házi feladatot kapnak.
- A házi feladat a tanórán megértett anyaghoz kapcsolódjon. Új anyag elsajátítása nem adható házi feladatként.
- A házi feladatok mennyiségét úgy határoztuk meg, hogy a szóbeli és írásbeli felkészülés tantárgyanként az alsó tagozaton napi 30 percnél, a felső tagozaton napi 45 percnél többet ne vegyen igénybe.
- A szóbeli feladat az új anyag bevéására szolgál, az írásbeli a készségek begyakoroltására.
- Nem adható írásbeli házi feladat annak a tanulónak, akit a szakértői bizottság írásbeliség alól felmentett.
- Az osztályfőnökök és szaktanárok a házi feladatok feladásakor figyelembe veszik a tanulók egyéni képességeit, életkori sajátosságait, aktuális állapotát és ezekből kiindulva differenciált formában adnak feladatokat az otthoni és napközis felkészüléshez.
- A tanítási szünetekre annyi házi feladat adható, amennyit általában egyik tanóráról a másikkra kapnak a diákok.
- A szorgalmi házi feladat a felzárkóztatást, illetve a tehetséggondozást is szolgálja.

4.11 Oktatási eredményvizsgálatok

• Első osztályosok bemeneti mérése

Iskolánkban, a városban egyedülálló módon, több-, mint 15 éve végezzük az első osztályosok bemeneti mérését a teljes évfolyamon. Törvényi kötelezettség, hogy minden tanév elején felmérjük azon első osztályosok körét, akik a tanítók jelzései alapján tanulási veszélyeztetettek. Ezt jelentenünk kell az Oktatási Hivatalnak, majd el kell végeznünk a DIFER tesztet az érintett tanulókkal. A mi iskolánkban a kötelező vizsgálaton kívül az összes első osztályos tanulót felmérjük egy olyan teszttel, amit saját gyógypedagógusaink állítottak össze. A mérés célja, hogy az iskolába kerülést követően a legrövidebb időn belül kiderüljön, melyik kisgyereknek van szüksége nagyobb odafigyelésre, kinek melyik képességterülete gyengébb, mely képességeire lehet építeni. A teszt elvégzésének előnye, hogy gyorsan felvehető, viszonylag nagy képességspektrumot fed le, így az osztályokban tanító kollégáknak segítséget ad az induláshoz. Az esetlegesen problémával rendelkező tanulókat így minél gyorsabban el tudjuk küldeni a Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálatára, hogy fejlődésükhöz megfelelő speciális támogatást kaphassanak. A mérés elvégzéséről, illetve annak eredményeiről tájékoztatjuk a szülőket.

- „Átmenetkor” a 4. 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított mérőeszköz segítségével vizsgálják az alapképességek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).
- **Országos kompetenciamérések** minden tanév, a tanév rendjében meghatározott időpontban, módon, területen és évfolyamon történik.

- **NETFIT mérés** 5-8 évfolyamon a tanév rendje szerint

4.12 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek

A magatartás értékelése

A magatartás osztályzat az életkorhoz mérten a tanuló iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettségét, viselkedését is magába foglalja. Értékeli a tanuló társaihoz, a felnőttekhez, saját és mások iránt érzett felelősségérzetét.

A házirendben írtak betartását nyomatékosan figyelembe vesszük.

	<i>Példás (5)</i>	<i>Jó (4)</i>	<i>Változó (3)</i>	<i>Rossz (2)</i>
Önfegyelem	nagyfokú,	megfelelő	másokat zavaró	gyenge
Viselkedés-kultúra	kifogástalan	megfelelő	kifogásolható	zavaró
Közösségi magatartása.	aktív, segítő	jóindulatú	közömbös	durva, romboló
Szabálytudat	belső vezérlésű	elfogadó	külső vezérlésű	nincs
Felelősségérzet	nagyfokú	megfelelő	megbízhatatlan	nincs

A szorgalom értékelése

A szorgalom jegy a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát értékeli.

A magatartás és szorgalom követelményeinek helyi szintjét a nevelőtestület állapította meg, figyelembe véve a diákönkormányzat javaslatait.

	<i>Példás (5)</i>	<i>Jó (4)</i>	<i>Változó (3)</i>	<i>Hanyag (2)</i>
Tanulmányi munkája:	céltudatos, törekvő, eredményes	törekvő	ingadozó	Lassító, silány
Munkavégzése	igényes, pontos	rendszeres	gondatlan	rendszeretlen
Kötelességtudata	megbízható, pontos, kiemelkedő	megfelelő	hullámzó	nincs
Nem kötelező feladatok végzése	rendszeres	előfordul	ritkán	nincs

A magatartás és szorgalom osztályzása havi értékelés formájában is megtörténik, a KRÉTA naplóban, ellenőrzőben/ üzenőben regisztráltan.

A tanulók értékelési -, dicsérő és elmarasztaló - rendszerének alkalmazási elvei

Általában alkalmazható jutalmazások, büntetések

Jutalmazások

Osztályfőnöki, szaktanári és igazgatói dicsérettel elsősorban az osztály-, illetve az iskolaközösség érdekében végzett és/vagy tartós (tanulmányi, közösségi, sport, kulturális stb.)

tevékenységet, példás magatartást és/vagy szorgalmat lehet elismerni egy tanév során több alkalommal is.

- **osztályfőnöki dicséret** - az osztály- vagy iskolaközösségért végzett példamutató tevékenységért, az iskolai rendezvényeken, vetélkedőkön való sikeres részvételért, illetve iskolai rendezvények lebonyolításában vállalt nélkülözhetetlen közreműködésért adhatja az osztályfőnök egy tanév során több alkalommal is (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **szaktanári dicséret** - a szakirányú városi vetélkedőkön, pályázatokon való sikeres részvételért, a megyei szintű versenyeken való dicséretes szereplésért, illetve a szaktanár megítélése alapján, a szaktárgyban nyújtott bármely kiemelkedő tevékenységért, tanulmányi eredményéért adhatja a szaktanár egy tanév során több alkalommal is (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **igazgatói dicséret** – az iskola hírnevét jelentősen növelő tanulmányi, sport- vagy művészeti tevékenységért, eredményért és minden, az iskola képviseletében végzett, a diákság egésze elé példaként állítható tevékenységért adhatja az igazgató egy tanév során több alkalommal is (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **nevelőtestületi dicséret** - a legtöbb tantárgyból jeles eredményű, legalább jó magatartású, példás szorgalmú, több tantárgyi dicsérettel rendelkező tanulónak adhatja a nevelőtestület a tanév végén (formája: a bizonyítványba és a törzslapba történő bejegyzés)

Büntetések

Az osztályfőnöki és szaktanári figyelmeztető fokozat – az alkalmazási elveket betartva – egy tanév során többször is adható, az ezt követő súlyosabb büntetések a tanév során egyszer adhatók, azt súlyosbítani csak egy következő büntetési fokozat adásával lehet.

- **osztályfőnöki figyelmeztetés** – a házirend normáinak megszegése, illetve erkölcsi normák megsértése miatt, rendszeres fegyelmezetlen magatartásért, kötelesség teljesítésének elmulasztásáért, a vállalt megbízatások nem teljesítéséért, s szorgalmi időben az iskolaépület engedély nélküli elhagyásáért adhatja az osztályfőnök egy tanév során több alkalommal is (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **osztályfőnöki intés** - a házirend normáinak többszöri megszegéséért, a kötelességek sorozatos elhanyagolásáért, az etikai normákat jelentősen sértő magatartásért (lelki, testi terror, becsületsértés, durva, csúnya beszéd) adhatja az osztályfőnök egy tanév során egy alkalommal (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **osztályfőnöki megrovás** – a házirend normáinak többszöri súlyos megszegése miatt, a fentieknél súlyosabb rendbontásért, az iskolához méltatlan magatartásért, helyhez, alkalomhoz és időponthoz nem illő viselkedésért és beszédstílusért adhatja az osztályfőnök egy tanév során egy alkalommal (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **szaktanári figyelmeztetés** – a tantárgy követelményeinek nem teljesítése, felszerelési hiány, a házi feladat rendszeres hiánya, a tanítási órán megnyilvánuló fegyelmezetlenség, rendbontó magatartás miatt adhatja a szaktanár egy tanév során több alkalommal is (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **szaktanári intés** - a tanítási órán megnyilvánuló ismétlődő fegyelmezetlenség, a házirend súlyos megsértése, a tanulócsoporthoz munkájának gyakori akadályozása miatt adhatja a szaktanár egy tanév során egy alkalommal (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **szaktanári megrovás** - a tanítási órán megnyilvánuló sorozatos fegyelmezetlenség, a házirend súlyos megsértése, - ha a korábbi intézkedések eredménytelennek bizonyultak,

valamint a tanulócsoporthoz munkájának ellehetetlenítése miatt adhatja a szaktanár egy tanév során egy alkalommal (formája: e-naplóba való bejegyzés)

- **igazgatói figyelmeztetés** – ha a fegyelemsértés káros hatása az osztály- vagy az iskolai tanulóközösség egészét érinti, illetve egyszeri, súlyosnak minősíthető fegyelemsértésért, az iskola állagában elkövetett, hanyagságból fakadó vagy szándékos rongálásért adhatja az igazgató (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **igazgatói intés** - ha a sorozatos, súlyos fegyelemsértés káros hatása az iskolai tanulóközösség egészét érinti, illetve többszöri, súlyosnak minősíthető fegyelmi vétségért, az iskola állagában elkövetett szándékos rongálásért adhatja az igazgató (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **igazgatói megrovás** - ha a súlyos fegyelemsértés káros hatása az iskolai tanulóközösség egészét érinti, illetve sorozatos, különösen súlyosnak minősíthető fegyelmi vétségért (nagy kárt okozó szándékos rongálás, az agresszió minden formája, gyűlölet- és félelemkeltő cselekmény, önmaga és mások egészségét veszélyeztető jogellenes magatartás) adhatja az igazgató (formája: e-naplóba való bejegyzés)
- **fegyelmi eljárás** – részletesen az iskola Szervezeti és Működési szabályzata tárgyalja
- **eltiltás** - Amennyiben a tanuló súlyosan elítélendő magatartást tanúsít vagy már a büntetési fokozatok közül többel is rendelkezik, az osztályfőnök élhet a tanuló eltiltásával az osztály tanórán kívüli programjaitól, (osztálydélután, farsang, sportnap...) illetve iskolán kívüli rendezvényeitől (pl. kirándulás, erdei iskola). Az eltiltásról értesíteni kell a tanuló törvényes képviselőjét.

A jutalmazás és büntetés alkalmazásainál - indokolt esetben - nem kell a fokozatok betartásához alkalmazkodni, azonnal magasabb fokozatú jutalmazás és büntetés is adható. A fokozatok átlépésére a példás, illetve elítélendő cselekmény adhat okot. A jutalmazásokat, illetve büntetéseket a magatartási és szorgalom osztályzatok megállapításánál figyelembe kell venni, és attól csak a nevelőtestület határozata alapján lehet eltérni. A jutalmazások, büntetések minden esetben az e-naplóba kerüljenek be, a "megjegyzési" részbe, akitől, és amikor a gyermek azt kapta.

Az írásbeli büntetésen kívül a tanuló eltiltható a tanórán kívüli foglalkozásoktól, programoktól, iskolai rendezvényektől (pl: szakkör, sportedzés, színházlátogatás, farsangi bál, osztálykirándulás, erdeiiskola, stb...).

Különösen indokolt ez a büntetés abban az esetben, ha a tanuló önfegyelme gyenge vagy másokat zavaró, ha közösségi magatartása romboló, ha felelősségérzete megbízhatatlan, viselkedése sérti a közösség jó hírnevét.

A tanórán kívüli foglalkozástól való eltiltás az osztályfőnök vagy a programért felelős pedagógus kompetenciája.

Az értékelésre, osztályzásra vonatkozó irányelveket, valamint a jutalmazási és büntetési fokozatokat a tanév elején, ha szükséges, a tanév során is ismertetni kell a gyermekkel és szülőjével.

Elismerések

- háziversenyek (tanulmányi, művészeti, sport) I-III. helyezett: szaktanári, illetve osztályfőnöki dicséret
- megyei, területi, regionális versenyek (tanulmányi, művészeti, sport) I.- VI. helyezett: igazgatói dicséret, VII. - XII. helyezett szaktanári illetve osztályfőnöki dicséret
- országos versenyek résztvevői: igazgatói dicséret

4.13 A tanulók továbbhaladásának kritériumai

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

- A követelmények teljesítését a nevelők 1. évfolyamon félévkor és év végén, valamint a 2. évfolyamon félévkor szövegesen értékelik.
- A 2. évfolyamon, év végén, továbbá 3-8. évfolyamon félévkor, és év végén a tanulók tanulmányi munkája és érdemjegyei alapján osztályzattal értékelünk.

5. AZ ISKOLAI TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK

A vizsgák szervezésére a 20/2012. EMMI rendelet 64.§-78.§-a az iránymutató.

Osztályozó vizsga:

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie 2-8. évfolyamon, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanóra foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtaknál rövidebb idő alatt teljesítette,
- ha a tanuló hiányzásainak száma egy tantárgyból meghaladja a tantárgy összes óraszámának 30%-át
- Abban az esetben, ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen eléri a 250 tanítási órát, és teljesítménye nem volt értékelhető
- vagy ha a tanuló egyéni munkarend szerint teljesíti a tanulói jogviszonyt az adott tanév első félévének utolsó hetében, vagy a második félévének utolsó hetében osztályozó vizsgát kell szervezni.

Az osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

Különbözeti vizsga:

Iskolánkban különbözeti vizsgát azokból a tantárgyakból kell tennie a tanulónak, amelyeket korábban nem, vagy jelentősen eltérő óraszámokban tanult.

Javító vizsga:

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott. A 4 vagy több tárgyból elégtelen osztályzatú tanuló évfolyamot ismételi.

Javítóvizsga letételére minden évben augusztus 21-31. közötti munkanapokon van lehetőség az iskola által megjelölt napokon.

Az osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pót- és javítóvizsga minden tantárgy esetén írásbeli, szóbeli és gyakorlati részből állhat:

- Írásbeli vizsga:
 - rendelkezésre álló minimális idő tantárgyanként 60 perc
 - egy vizsganapon legfeljebb 3 írásbeli vizsgát lehet tenni
- Szóbeli vizsga:
 - egy tantárgyból a vizsgázó maximum 15 percig felel, melyet felkészülési idő előz meg
 - egy vizsganapon legfeljebb 3 szóbeli vizsgát lehet tenni, közben 15 perc pihenőt kell biztosítani
- Gyakorlati vizsga:
 - elsősorban testnevelés, technika, rajz, informatika tantárgyaknál alkalmazzuk, időtartama legfeljebb 45 perc. Megfelelő ruházatról a vizsgázó, míg a vizsgán használt speciális eszközökről (sportszer, szerszám, informatikai eszköz) az iskola gondoskodik.

5.1 A tanulmány alatti vizsgák szabályai

- Az iskolában osztályozó, pótló- illetve javító és különbözeti vizsgák időpontját és lefolytatásának módját a jogszabály rögzíti (EMMI rendelet, 20/2012. 64-78.§ alapján).
- A tanulót, illetve a szülőt az iskola írásban értesíti a vizsga időpontjáról, helyszínéről, a vizsgán használható, illetve kötelező felszerelésekről.
- Az osztályozó vizsga kiírása során tantárgyspecifikusan meghatározott, hogy a vizsgázó számára írásbeli, szóbeli, vagy gyakorlati vizsga kerül megszervezésre. Ettől eltérő, a tanuló szakvéleménye illetve sajátos helyzete alapján a vizsgázó számára kedvezőbb vizsgaforma is megszervezhető. A vizsga követelményeket a mindenkor hatályos, az évfolyamra érvényes pedagógiai program illetve helyi tanterv tartalmazza. A helyi tanterv minimumkövetelményeit kell alkalmazni a javító vizsga szervezése esetén, illetve ha a tanuló szakvéleménye erre külön utasításokat tartalmaz.

Tantárgy	Vizsga módja		
	írásbeli	szóbeli	gyakorlati
Magyar nyelv és irodalom	x	x	
Magyar nyelv	x		
Irodalom		x	
Matematika	x		
Történelem		x	
Állampolgári ismeretek		x	
Etika/hit és erkölcsstan		x	
Angol nyelv/Német nemzetiségi nyelv	x	x	
Fizika	x		
Kémia	x		
Biológia	x		
Földrajz	x		
Természettudomány	x		
Környezetismeret	x		
Ének-zene		x	
Vizuális kultúra			x
Technika és tervezés			x
Digitális kultúra			x
Testnevelés			x
Német nemzetiségi hon- és népismeret		x	

1. HÁZI „VIZSGÁK”

- A házi szóbeli „vizsgákat”, beszámolókat májusban tartjuk, a szakmai munkaközösségek éves munkatervei alapján a hetedik illetve nyolcadik évfolyam tanulói számára.
- A tematikát a szaktanárok állítják össze és időben ismertetik, begyakoroltatják. Bizonyos tárgyakból a szaktanár folyamatosan ellenőrzi az egyes felkészülési szakaszokat. Ezt a tanulók önállóan teljesítendő egyéni illetve csoportos munkája indokolja.
- A vizsgázókat a háromtagú bizottság évközi érdemjeggyel értékeli, amely beszámít a tanulmányi előmenetelbe.

5.2 A felvétel és átvétel szabályai

A felvétel, átvétel és az azt követő osztályba sorolás során az iskola figyelembe veszi

- a lakhely szerinti körzethatárt
- a tanuló szociális helyzetét a családsegítő szolgálat javaslata alapján
- a tanuló egészségügyi állapotát a szakorvosi javaslat alapján
- a szakértői bizottság véleményét
- a korábbi iskolában tanult idegen nyelvet

A tanulói jogviszony, megszűnése

A gyermek tanulói jogviszonya rendes és rendkívüli körülmények alapján szűnhet meg. Nem igényel külön eljárást a költözés, a másik iskolába való távozás, a nyolcadik osztály befejezése.

Rendkívüli esetekben, pl. több évvel való túlkorosság, tankötelezettség végét jelentő életkor betöltése esetén, alacsonyabb évfolyamokon is megszűnhet a tanulói jogviszony.

A tankötelezettség Nkt 45.§ alapján 16. életévig tart, mely SNI-s tanuló esetén meghosszabbítható.

Átjárhatóság az iskolán belül

Az egységes alapképzés következtében - **rendkívüli esetekben** - van lehetőség az egyik osztályból a másikba való átjelentkezésre is. A rendkívüliséget az eltérő profilok, nyelvtanulási szintek és szakmai vélemények indokolják.

Egyéb esetek

A szülők hosszabb külföldi tartózkodása esetén vagy a tanuló rendkívüli körülményeire vonatkozóan a szülő kérheti gyermeke rendszeres iskolába járás alól való felmentését, illetve tanulói jogviszonya szüneteltetését (EU-s tagállami tartózkodás jogszabályai!)

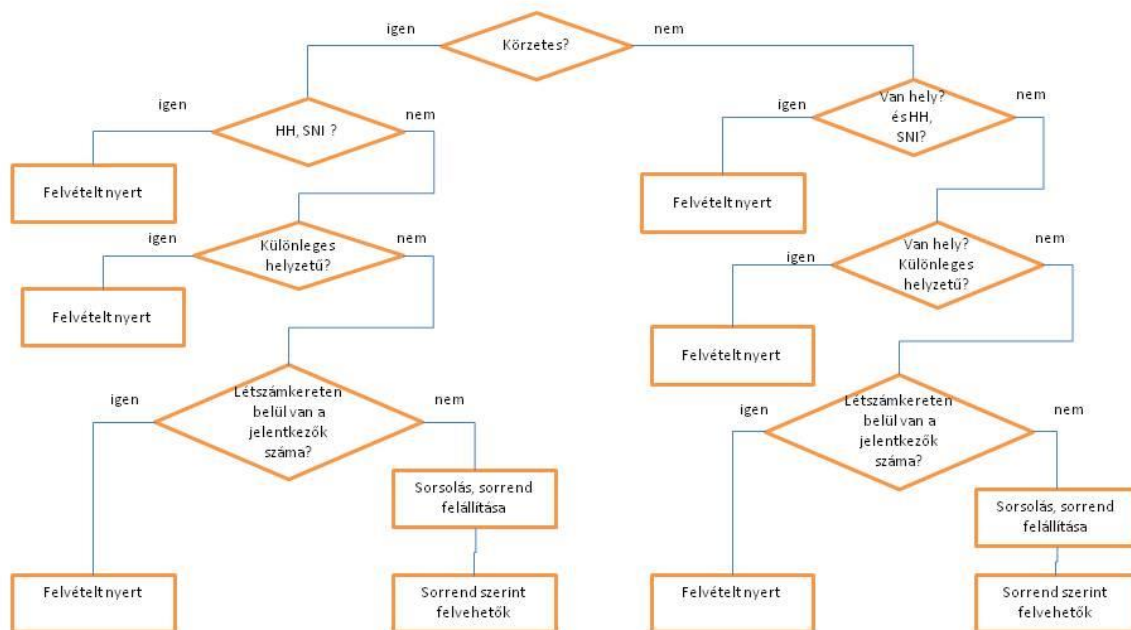
A tanulmányaikat iskolánkban folytatni kívánó diákok átvétele:

- pedagógusokból álló bizottság tájékozódik az átvételre jelentkező alapkészségeiről
- a bizottság tagjai: magyar, matematika, idegen nyelvszakos pedagógus, szakvéleménnyel rendelkező esetén gyógypedagógus, valamint a lehetséges leendő osztályfőnökök
- az átvételi bizottság és az iskolavezetés közösen dönt arról, hogy a tanuló melyik osztályban folytathatja tanulmányait
- a jelentkező tanuló köteles a nála lévő iskolai dokumentumot (ellenőrző), tanítási év végén bizonyítványt, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az igazoló szakvéleményt magával hozni és bemutatni
- amennyiben az átvételre jelentkező tanulónak lemaradása van, a szülő köteles ennek pótlásáról gondoskodni, a gyermek pedig meghatározott időn belül számot adni (különbözeti vizsga). Az átmeneti időszakban (hiánypótlás) a gyermek számíthat az öt tanítók megkülönböztetett toleranciájára
- átvételkor is igyekszünk az integráció feltételeinek megfelelni, elbíráláskor az egyenlő elosztást megvalósítani
- átvételkor az iskolavezetés és az átvételi bizottság figyelembe veszi a 20/2012EMMI rendelet 24. § 2 pontjának jogszabályi előírásait
- az érkező tanuló szülei aláírásukkal jelzik, hogy elfogadják az iskola házirendjét

Fenntartói eljárás során iskolánkba helyezett diákok csoportba sorolásáról az átvételi bizottság a fenntartói szempontok figyelembevételével dönt.

Első osztályos férőhelyek sorsolása

Eljárási mód arra az esetre, ha az iskola a kötelező felvételi feladatok teljesítése után további kérelmeket is teljesíteni tud, de több a jelentkező, mint a férőhelyek száma. Továbbá arra a szélsőséges esetre, ha a körzeti jelentkezők száma több mint az engedélyezett létszám. A német nemzetiségi tagozatra jelentkezők illetve a normál tantervű osztályokba jelentkezők egymástól elkülönülő eljárásban vesznek részt. Az eljárást folyamatábra szemlélteti.

Az eljárásrend részletes szabályait a házirend tartalmazza a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 24.§ (6) bekezdés szerint.

6. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelői közössége a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította, újra szerkesztette. A jelen pedagógiai program bevezetése 2024.szeptember 1-től történik.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala: a dokumentumot a fenntartó székhelyén, az iskola könyvtárában, az igazgatói irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A pedagógiai programot/módosítását az intézményi tanács Veszprém, 2024. augusztus 23. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta, a pedagógiai program bevezetését támogatja.

Veszprém, 2024. augusztus 23.

.....
intézményi tanács képviselője

A pedagógiai program elkészítéséről és jóváhagyásáról szóló záradék

A pedagógiai programot az intézmény nevelőtestülete és a szakmai munkaközösségek megtárgyalták, megismerték. 2024. augusztus 21-én jóváhagyták.

Veszprém, 2024. augusztus 21.

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

Veszprém, 2024. augusztus 21.

.....
igazgató

7. FENNTARTÓI ELFOGADÓ NYILATKOZAT

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése alapján a **Veszprémi Dózsa György Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola** pedagógiai programját mint az intézmény fenntartója az alábbi záradékkal jóváhagyom.

Veszprém, 2024. augusztus 30.

Szauer István
tankerületi igazgató

Záradék

A pedagógiai programban foglaltak megvalósítását engedélyezem, a fenntartóra többletkötelezettséget hárító feladatok tekintetében az adott évi költségvetési keretek mértékéig az alábbi elvek szerint támogatom.

1. Az iskola helyi tantervében a tanulók számára a NAT szerint meghatározott kötelező óraszámok, a tanórán kívüli foglalkozások (napközi, tanulószoba, szakkörök, tehetséggondozó, fejlesztő és felzárkóztató foglalkozások), valamint a csoportbontások finanszírozása a fenntartó által az adott tanévre jóváhagyott tantárgyfelosztás alapján, az aktuális tanulólétszám figyelembe vételével történik.
2. A tankerület a mindennapos testnevelés keretében megvalósuló úszásoktatáshoz a kerettanterv alapján biztosít fedezetet.
3. A fenntartó a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 183. §-a alapján a Belügyminisztérium által az adott tanévre meghirdetett, és az Oktatási Hivatal illetékességébe tartozó versenyekhez pénzügyi támogatást nyújt.
4. A diákolimpiai versenyek anyagi támogatásának alapja a Magyar Diáksport Szövetség adott tanévre szóló versenykiírása.
5. A kiemelkedő tanulmányi, sport- vagy művészeti eredményt elérő tanulók év végi jutalmazásához, az intézmény által alapított díjak adományozásához a tankerület erre a célra külön keretet határoz meg.
6. A pedagógiai programban szereplő, adott tanévre vonatkozó, munkatervben rögzített, fenntartóra többletkötelezettséget hárító programok esetében a fenntartó a költségvetési keretek függvényében az intézmény vezetőjének előzetes kérelme alapján dönt.

MELLÉKLETEK

Könyvtár-pedagógiai program

„Minden olvasmány egy magot hagy hátra, mely kicsirázik”

Jules Renard

I. Helyzetelemzés

- Az iskolai könyvtár jelenlegi helyén 2004. szeptember elsejétől működik teljesen felújított két tanteremnyi helységben. Az információk széles tárházát használhatják a tanulók a kölcsönző- illetve olvasóteremben elhelyezett modern technikai eszközökkel: négy tanulói számítógép, multifunkcionális gép, videó, DVD- lejátszó, interaktív tábla segíti munkájukat.
- Intézményünkben a hagyomány tisztelete és az újítás szándéka egymást erősítve van jelen. Ezt bizonyítja az alagsorban hétfőtől szerdáig látogatható Iskolatörténeti Múzeumunk, illetve a folyamatosan korszerűsödő iskolai könyvtárunk szoros kapcsolata.
- Az iskola szomszédságában található a Dózsavárosi Klubkönyvtár, mely a városrész felnőtt lakosságának önművelési, kulturális igényei mellett a gyermekek délutáni szabadidős tevékenységét is színesíti.
- Az iskolai könyvtár alapvető célja tehát elsősorban az, hogy kapcsolódva a közkönyvtár feladatához, a heti nyitva tartási időben még vonzóbbá tegye a tanulók számára az olvasást, az információk közötti bűvárkodást, illetve megalapozza, kiépítse a könyvtárhasználati szokásrendszert.
- Oktató-nevelőmunkánk során meghatározó az iskola arculatának tükröződése a könyvtári munkában: a 8 évfolyamos általános iskola minden évfolyamán található a német nemzetiségi osztály mellett angol-számítástechnika orientációjú csoport. Diákjaink között magas létszámban találunk sajátos nevelési igényű tanulót. E palettából következik, hogy az intézményünkbe iratkozott tanulók jelentősen eltérő szociális környezetből érkeznek, s tapasztalataink szerint képességeiket tekintve is nagymérvű különbségek vannak. A köztük lévő eltérések csökkentésében jelentős szerepet kell vállalnia az iskolai könyvtárnak, hiszen:

„A könyvtárra alapozott önművelés, tudásszerzés igényének felkeltésével és a tevékenységhez szükséges képesség együttes fejlesztésével esélyeket tud teremteni az iskola az élethosszig tartó tanulásra, biztosítja az egyén érvényesüléséhez, életvezetéséhez szükséges információk megszerzését. (Útmutató a könyvtárak fejlesztéséhez)

II. Küldetésnyilatkozat

„Az iskolai könyvtár az oktatás szerves része”¹, a **könyvtár eszközeit felhasználó pedagógiai tevékenység**, amely számos területen és módon képes segíteni és támogatni az iskolai oktató-nevelő munkát.

Az iskolai könyvtár a neveléshez, tanításhoz, tanuláshoz szükséges dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, a könyvtár-pedagógiai program megvalósítását, a könyvtári rendszer szolgáltatásainak elérését és mindezek használatát, továbbá a könyvtárhasználati

¹ IFLA-UNESCO Iskolai könyvtári dekrétum. Ford. Celler Zsuzsanna, Bp. OPKM, 2000.

ismeretek oktatását biztosító, az intézmény könyvtár-pedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység.

Fontos feladata van a diákok olvasáskultúrájának fejlesztésében, az önálló ismeretszerzési és értékelési technikák kialakításában, könyvtárhasználati kultúrájuk fejlesztésében, de nélkülözhetetlen az önművelés, az egész életen át tartó tanulás szokásának kialakításában is, hiszen a számítógépek világában minden eddiginél fontosabbá vált az információval való bánni tudás, a számítógépes írástudás.

Éppen ezért óriási szükség van napjainkban az információs forrásközpontként működő, **korszerű iskolai könyvtárra**, valamint a **könyvtáros tanár** által megteremthető pedagógiai jelenlétre az iskolában.

Mint a korszerű műveltség és művelődés forrásközpontja, a **Veszprémi Dózsa György Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola könyvtára** fő feladatának az intézmény tanulói, pedagógusai és egyéb dolgozói számára az információk szabad hozzáféréseinek naprakész biztosítását tekinti.

Szolgáltatásaival hozzájárul

- a magyar és egyetemes kultúra kincseinek megismeréséhez
- a folyamatos önműveléshez
- a tudományos kutatómunka előmozdításához
- az iskola pedagógiai programjának minél teljesebb megvalósításához
- megfelelő tanulási környezet biztosításához
- az olvasási kultúra fejlesztéséhez
- a színvonalas szórakozáshoz, kikapcsolódáshoz.

Küldetését folyamatosan megújuló dokumentumállományával, korszerű szolgáltatásaival valósítja meg. A fentiek érdekében szakszerűen elhelyezett és gondozott, korszerű eszközökkel feldolgozott állomány kiépítésére, továbbá a könyvtárhasználati kultúra fejlesztésére törekszik.

III. Könyvtár-pedagógiai alapelvek

„Az iskolai könyvtár alapfeladata, hogy olyan tanulási környezetet biztosítson, amely korszerű információhasználati, könyvtárhasználati tudást, szokást generál.”

Dán Krisztina

A könyvtári munka során leggyakrabban érvényesülő alapelvek:

1. Személyiségfejlesztés terén:

- A gondolkodási képesség fejlesztése: a kritikus gondolkodás fejlesztése a könyvtári dokumentumok elemzése során
- A megismerési képesség fejlesztése az információszerző és feldolgozó technikák megismertetésével
- Érzelmi- értelmi nevelésben:
Az ismeretszerzés iránti belső motiváció kialakítása és erősítése könyvtári eszközökkel

Az iskolai könyvtár modern állományával egyre korszerűbb technikai eszközeivel hatékonyan szolgálhatja a tanulók sikeres tanulását, önművelését, a pedagógusok önfejlesztését, továbbképzését

2. A közösségfejlesztés terén:

- A társas viselkedés helyes kultúrájának erősítése könyvtári eszközökkel, a kulturált érintkezés és kommunikáció gyakoroltatása könyvtári órákon
- Együttes kellemes könyvtári élmények biztosítása, hangulatos légkör teremtése a könyvtári foglalkozásokon, különböző életmódok, szokások, kultúrák megismertetése a könyvtári rendezvényeken
- A társas együttlét könyvtári szabályainak betartására nevelés
- A könyvtárnak hangsúlyos szerepet kell vállalnia az erkölcsi nevelésben, konkrétan a lakóhelyi- városrészi identitástudat kialakításában, melyet a helytörténeti anyag gyűjtésével és feltárásával segíthetünk elő. Szoros kapcsolat az Iskolatörténeti Múzeummal illetve az Eötvös Károly Megyei Könyvtár helyismereti részlegével.

3. Tehetséggondozás területe

- Az iskolai könyvtár rendszeresen ad helyet iskolai versenyeknek, illetve szervez is vetélkedőket, játékos versenyeket. Egyéni pályázatokat ír ki a könyvtár aktuális témához kötötten.
- Az olvasást, illetve az olvasóvá nevelést a mindennapos munka mellett a tanév elején hirdetett feladatokkal erősítjük. Az alsó tagozat részére pontgyűjtő akciót hirdetünk, a felső tagozatosok között pedig a legtöbb gyűjtőmunkát végző osztály versenyt szervezzük. Év végi jutalomként író- olvasó találkozón, vagy zenés délutánon vehetnek részt a tanulók.
- Lehetőséget biztosítunk továbbá arra, hogy előzetes egyeztetést követően egyéni gyűjtőmunkát végezzenek a diákok a tanítási órák között a könyvtárban. Erről kiselőadást tarthatnak.
- Rendszeresen szervezünk továbbá felolvasó délutánokat a tanulók, szülők és a pedagógusok közreműködésével.
- Az iskolai versenyek előkészítéseként könyvtári órán vesznek részt a tanulók, illetve a vetélkedők anyagát az iskolai könyvtári állomány anyagára építve állítják össze az alsó illetve felső tagozatos kollégák.

4. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai elvek

Tanítókkal együtt tervezett könyvtári órákkal, délutáni kötetlenebb olvasó félórakkal, beszélgető játékos vetélkedőkkel, kézműves foglalkozásokkal kapcsolódik az iskolai könyvtár a speciális nevelési feladatokat igénylő tanulók fejlesztéséhez. Arra törekszünk, hogy minél több sikerélményhez juttassuk könyvtári órákon a tanulókat, továbbá felkeltsük, majd fenntartsuk a tanulás iránti érdeklődésüket.

IV. A könyvtár-pedagógiai program teljesítéséhez szükséges könyvtári szolgáltatások

- Helyben használat: tanítási napokon biztosítjuk a használók (tanulók, pedagógusok, a nevelő, oktató munkát közvetlenül segítő dolgozók, adminisztratív alkalmazottak) számára a könyvtárhasználat jogát heti 22 órában. A könyvtár gyűjteményének, tájékoztató és technikai eszközeinek egyéni és csoportos helyben használata
- a helyi pedagógiai programban megtervezett könyvtárhasználati órák megtartása, közreműködés a könyvtárra épülő szakórák előkészítésében és megtartásában – előzetes bejelentéssel, órarendben tervezve.
- olvasószolgálat, tájékoztató szolgálat (tájékoztatás a könyvtárhasználat módjáról, a könyvtár gyűjteményéről, irodalomkutatás, témafigyelés, pedagógiai szaktájékoztatás, közhasznú, közérdekű tájékoztatás stb.)

- Kölcsönzés
- Egyéb szolgáltatások
 - tanórán kívüli foglalkozások szervezésében, megtartásában való részvétel
 - számítógépes informatikai szolgáltatások biztosítása – keresés az Interneten

Főbb rendezvények, programok

- Népmese napja – mesedélután – szeptember 30.
- Gyermekkönyvhét az adott év legjelentősebb évfordulójához kapcsolódva
- Magyar kultúra napja- január 22.
- Ünnepi könyvhét – találkozók szervezése

V. A könyvtárhasználat- könyvtári informatika munkaformái, főbb módszerei

A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magában:

- az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése;
- a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása;
- a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A könyvtárhasználat – önálló tantervvel működik, de tantárgyközi jellegéből adódóan beépül az egyes műveltségterületek ismeretanyagába is.

Alkalmazott tanulásszervezési formák: könyvtárhasználati óra

- könyvtári szakóra
- könyvtári foglalkozások
- versenyek, vetélkedők

Alkalmazott tanulásszervezési módok: frontális osztálymunka

- páros munka
- csoportmunka
- projekt-módszer

Tevékenységformák

- hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás
- helyes és kreatív nyelvhasználat kulturális tevékenységek során
- segédeszközök használata
- érvelés gyakoroltatása
- az információs társadalom technológiáinak kritikus használata a szabadidős tevékenység során
- komplex információ előállítását segítő eszközök használata

- tanulási folyamat fejlesztése: új ismeret szerzése, beépítése
- útmutatások keresése, alkalmazása
- új módszerek alkalmazása: projekt módszer
- könyvtári viselkedési és általánosan elfogadott magatartási szabályok gyakoroltatása
- konfliktuskezelés gyakoroltatása, alkalmazkodóképesség fejlesztése
- újírtásra való törekvés
- egyéni tervek készítése pl. könyvtári rendezvények szervezése

VI. A könyvtárhasználati – könyvtári informatika tudás értékelése

Órán végzett munka értékelése csoportonként történik szóban a foglalkozás végén.

Egész éves munka értékelése **alsó tagozaton** - választható lehetőségek:

- játékos szövegértő feladatsor kitöltése
- alkotás készítése – mese, vers – 1-3. évf.
monda – 3- 4. évfolyam
könyvtár bemutatása – 4. évfolyam
könyvborító tervezése – 2-4. évfolyam

A tanulócsoporthal közösen legjobbnak ítélt **produktumokat feltétlenül hasznosítjuk**, például: faliújság, iskolaújság, iskolai dekoráció/plakát, kiállítás, honlap, pályázat stb. A tanórai tevékenység elismerésének igen hatékony módja az, ha a diákok látják az eredményt, a hatást: saját alkotásuk hasznosulása kapcsán megérik a könyvtári informatika mindennapi életben való alkalmazásának fontosságát. Az értékelésbe vonjuk be a tanulókat: kritikai gondolkodásuk fejlesztéséhez nélkülözhetetlen, hogy egymás tanórai munkáját, alkotását megismerjék, és szavakba öntve véleményezhessék.

Az elvégzett feladat összegzése **alsó** tagozaton szöveges értékelés formájában történik, mely a magyar nyelv és irodalom tantárgy értékelési rendszerébe épül be.

Egész éves munka értékelése **felső tagozaton** - választható lehetőségek:

- szövegértő feladatsor kitöltése könyvtári témához kötötten
- alkotás készítése – monda, vers – 5-6.
könyvismertetés készítése – 5-6.
könyvajánlás készítése 7-8.
Naplopó c. iskolaújság készítésében részvétel
- kiállítás tervezése – Kedvenc témám, Hobbim
- projekt készítése – csoportok részére aktuális éves évfordulókhoz kötötten, iskolai névadóhoz kapcsolódva, aktuális eseményekhez, jeles napokhoz kapcsolódva
- iskolai honlapra anyag összeállítása – 7-8. évfolyam
- gyűjtőmunkát összegző napló készítése

Az elvégzett feladat összegzése **felső** tagozaton egy témazáró jeggyel egyenértékű év végi tantárgyi jeggyel történik, mely a magyar nyelv és irodalom tantárgy értékelési rendszerébe épül be.

Összegző értékelést év végén adunk.

Az eredményes előrehaladás érdekében fontos a tanulók munkájának és tudásának rendszeres ellenőrzése és értékelése, ami folyamatos szóbeli értékeléssel valósul meg. Egy-egy témakör feldolgozása során a tanuló

- tanórai tevékenységét, elvégzett munkáját, fejlődését
- elkészített dokumentumait
- ismereteinek szintjét
- órai aktivitását
- együttműködését (a csoport- és projektmunkában való részvételét)

A produktumot előállító tudás, az önálló ismeretszerzés és a komolyabb dokumentumok elkészítése az értékelés alapja. A munkák több hét alatt készülnek el, ezek értékelése során állapíthatjuk meg a valódi tudást.

Elméleti ismeretek esetén alkalmazhatjuk a szóbeli feleltetést, írásos ellenőrzést, kiselőadások tartását. Gyakorlati ismeretek esetén az ellenőrzés formája lehet írásos ellenőrzés, tanulói tevékenység megfigyelése, összetett projektfeladat esetén az önálló munkavégzés a tervezéstől a kivitelezésig, illetve a csoportos munkavégzés produktuma.

VII. Könyvtári informatika

A korszerű iskolarendszerben az iskolai könyvtár információs-tanulási forrásközponttá, nyitott szellemi műhellyé válik. Használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen, hiszen informatikai szolgáltatásai az iskolai tevékenység teljességére irányulnak.

- A tanulás fontos színtere, eszköze az **iskola könyvtára és informatikai bázisa**. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen.
- Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén.
- Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét.
- El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját.

A könyvtárhasználati ismeretek tanítása intézményünkben kiemelten a magyar nyelv és irodalom tantárgyba integrálva, valamint osztályfőnöki órákon történik, de megjelenik minden tantárgyban a specifikus ismerethordozók megismertetése tekintetében, valamint a már megtanított könyvtárhasználati ismeretek gyakoroltatása folyamatos, be kell kerülnie minden tantárgy-pedagógia eszköztárába.

A könyvtár és egyéb médiumok használata:

Az iskolai könyvtár rendszeres használatán túl szerezenek tapasztalatokat a lakóhelyi közkönyvtárban. Tanulják meg, hogy a könyvtáron kívül milyen más információs forrásokból (tv, rádió, múzeum –Kiemelten: **Iskolatörténeti múzeumunk** – szerezhettek ismereteket. Lássák be, hogy az új technológiákon alapuló informatikai eszközök kibővítik, de nem pótolják a hagyományos könyvtári tájékoztatás kereteit. Értsék meg és lássák be, hogy a tömegmédiumok ismerete és használata az önművelési kultúra fontos eleme és az igényes

szabadidő eltöltés része. Látogassák rendszeresen lakóhelyük (régiójuk) művelődési, művészeti, tudományos intézményeit, szerezzenek tapasztalatokat szolgáltatásairól. Lássák be, hogy ezen intézmények szolgáltatásai kibővítik a hagyományos könyvtári tájékoztatás kereteit, és nagyfokú válogatási szabadságot biztosítanak az egyén számára.

Dokumentum és médiatári ismeretek beépítése az iskolában tanult tantárgyak műveltséganyagába –Tantárgyi integrációs lehetőségek:

- Ismerjék meg és rendszeresen használják a Kerettanterv és a Nemzeti alaptanterv egyes műveltségterületeihez tartozó – életkoruknak megfelelő – fontosabb alapidokumentumokat és modern ismerethordozókat! (lexikonokat, enciklopédiákat, szótárakat, zsebkönyveket, tanácsadókat, gyakorlókönyveket stb.)
- Szerezzenek tájékozottságot az egyes kultúrkörökbe tartozó fontosabb szemelvény- és forrásgyűjteményekről, szépirodalmi és szaktárgyi sorozatokról.
- Gyűjtsenek adatokat, tényeket, szerezzenek ismereteket megadott iskolai feladatokhoz az iskolai könyvtár hagyományos és modern ismerethordozóinak felhasználásával.
- Ismerjék és tanulmányozzák az egyes műveltségterületek ismeretanyagához tartozó fontosabb újságokat (napilapokat, magazinokat) és folyóiratokat. Kísérjék figyelemmel az írott és elektronikus médiában az iskolában megismert témakörökhöz kapcsolódó írásokat, műsorokat.

VIII. A könyvtárhasználati ismeretek oktatásának helye a NAT-ban

A könyvtárhasználat tanításának alapvető célja, hogy oktatása során a tanulók olyan eszköztudást sajátítsanak el, melyet a teljes tanulási folyamatban és azon túl is bármely ismeretszerző és feldolgozó tevékenységük során alkalmazni tudnak.

Az iskola feladata felkészíteni a tanulókat a megfelelő információszerzési, tárolási, feldolgozási és átadási technikákra, valamint megismertetni velük az információkezelés jogi és etikai szabályait. Ennek egyik hatékony módja a több éven keresztül tanult könyvtári informatika.

A könyvtári informatika a kerettanterv egészét átszövi. A forrásalapú ismeretszerzésre vonatkozó ismeretek megjelennek a közös követelményekben a szaktárgyak alapvető követelményrendszerébe építve.

Intézményünkben elsődlegesen a magyar nyelv és irodalom illetve az osztályfőnöki órák rendszerébe épül.